158.14
W216 ท
ง.๗

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

พยอม ธัญรส

16 ก.พ. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ธันวาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๐๐๔๖

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

ของ

พยอม ธัญรส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ธันวาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามตัวแปรดังนี้ คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ลำดับการเกิด นิสัยในการเรียนและระดับเชาวน์ปัญญา ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สถานภาพของบิดามารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองและความคาดหวังของบิดามารดา ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2540 จากจำนวนประชากรทั้งหมด 24,017 คน สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,060 คน เป็นนักเรียนชาย 543 คน นักเรียนหญิง 517 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ เพศ นิสัยในการเรียน การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับเชาวน์ปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน นิสัยในการเรียน สภาพโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความคาดหวังของบิดามารดาฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองตามลำดับสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. สมการสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังสมการ ดังนี้

3.1 สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.1.1 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้คะแนนดิบ

Y = 4.060 + 1.055 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .432(นิสัยในการเรียน) + .667 (สภาพโรงเรียน) + 3.884(ระดับเชาวน์ปัญญา) + 5.158(เพศ) + .651(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน) + .443(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)

3.1.2 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

Z = 0.214(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.218(นิสัยในการเรียน) + 0.155(สภาพโรงเรียน) + 0.136(ระดับเชาวน์ปัญญา) + 0.141(เพศ) + 0.121(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน) + 0.101(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)

3.2 สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2.1 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คะแนนดิบ

Y = 33.004 + .767(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + .394(นิสัยในการเรียน) + .982(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .690(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)

3.2.2 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

Z = 0.220(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + 0.222(นิสัยในการเรียน) + 0.250(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.173(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)

3.3 สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.3.1 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คะแนนดิบ

Y = 10.995 + 1.406(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .672(ความคาดหวังของบิดามารดา) + .787(สภาพโรงเรียน) + .404(นิสัยในการเรียน) - 4.630(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)

3.3.2 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

Z = 0.355(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.229(ความคาดหวังของบิดามารดา) + 0.208 (สภาพโรงเรียน) + 0.227(นิสัยในการเรียน) - .123(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)

3.4 สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (รวมทุกชั้น)

3.4.1 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนดิบ

Y = 17.530 + 1.120(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .370(นิสัยในการเรียน) + .512 (สภาพโรงเรียน) + .373 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + .400(สภาพห้องเรียน) + .257 (ความคาดหวังของบิดามารดา) - 2..258(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ) + .178(การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง)

3.4.2 สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

Z = 0.265(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.204(นิสัยในการเรียน) + 0.131(สภาพโรงเรียน) + 0.104(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + 0.099(สภาพห้องเรียน) + 0.073 (ความคาดหวังของบิดามารดา) - 0.059(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ) + 0.073(การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง)

ในที่นี้

Y แทน สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนโดยใช้คะแนนดิบ

Z แทน สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนโดยใช้คะแนนมาตรฐาน

VARIABLES RELATED TO ADJUSTMENT IN LEARNING OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS OF GENERAL EDUCATION DEPARTMENT IN CHANGWAT SUPHAN BURI

AN ABSTRACT

BY

PAYOM TANYAROS

Presented in partial fulfilment of the requirements for the Master of Education Degree in Educational Psychology at Srinakharinwirot University

December 1997

The purposes of this research were to investigated the variables related to adjustment in learning of Lower Secondary School student's of General Education Department in Changwat Suphan Buri and to determined the significantly impact of variables of personal data, family environment and school environment on the adjustment in learning. The subjects of 1,060 student, i.e., 543 males and 517 females, were selected by randomizely sampling from the Lower Secondary School in Changwat Suphan Buri in the academic year 1997 . In this study, the data was collected with using the questionnaires and the stepwise multiple regression analysis was used to analyse the data.

The results were as follows :

1. The adjustment in learning of lower secondary school student's were found significantly positive relationship with their variables i.e., gender, study habits, parent support, parental expectation, classroom surroundings, teacher-student relationships, peer relationships, school surroundings, and out off classroom characteristic place at .01 level, and student's intelligent at .05 level, while the low socio-economic status was found significantly negative relationship with the adjustment in learning of student's at .05 level.

2. The adjustment in learning could be significantly predicted from respectively by the following variables. i.e., peer relationships , study habits, school surroundings, teach-student relationships, parent expectation, low socio-economic status, parental support at .01 level.

3. The following equations proved to be significantly predictors of the lower secondary school students' at .01 level, i.e.,

3.1 The equation proved to be significantly predictors of lower secondary school (M1.)

Y = 4.060 + 1.055(peer relationship) + .432(study habits) + .667 (surroundings) + 3.884(intelligent level) + 5.158(gender) + .651(out off classroom characteristic place) + .443(teach - student relationships)

Z = 0.214(peer relationship) + 0.218(study habits) + 0.155(surroundings) + 0.136(intelligent level) + 0.141(gender) + 0.121(out off classroom characteristic place) + 0.101(teach - student relationships)

3.2 The equation proved to be significantly predictors of lower secondary school (M2.)

Y = 33.004(teacher - student relationships) + .394(study habits) + .982(peer relationships) + .690(out off classroom characteristic place)

Z = 0.2220(teacher - student relationships) + 0.222(study habits) + 0.250 (peer relationships) + 0.173(out off classroom characteristic place)

3.3 The equation proved to be significantly predictors of lower secondary school (M3.)

Y = 10.995(peer relationships) + .672(parental expectation) + .787(school surroundings) + .404(study habits) - 4.630(low socio-economic status)

Z = 0.355(peer relationships) + 0.229(parental expectation) + 0.208(school surroundings) + 0.227(study habits) - 0.123(low socio-economic status)

3.4 The equation proved to be significantly predictors of lower secondary school (group conjoin)

Y = 17.530 + 1.120(peer relationships) + .370(study habits) + .512 (school surroundings) + .373(teach-student relationships) + .400 (classroom surrounding) + .257(parent expectation) - 2.258(low socio-economic status) + .178(parental support)

$$Z = 0.265(\text{peer relationships}) + 0.204(\text{study habits}) + 0.131\ (\text{school surroundings}) + 0.104(\text{teach-student relationships}) + 0.099\ (\text{classroom surrounding}) + 0.073(\text{parent expectation}) - 0.059(\text{low socio-economic status}) + 0.073(\text{parental support})$$

That is

Y means Predicted Equation to Adjustment in Learning of Raw Score

Z means Predicted Equation to Adjustment in Learning of Standard Score

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผศ.ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

.....กรรมการ

(รศ.ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผศ.ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

.....กรรมการ

(รศ.ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร. อารี พันธ์มณี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ. วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาอย่างสูง ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธ์มณี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่ให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธ์มณี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่แสดงความห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์บังอร หงสะพัก อาจารย์ทัน ทองนวล อาจารย์อรัญ อาจารย์บุนนาค ศรีปะนะ อาจารย์เติมศักดิ์ คทวนิช สมาชิกทุกคนในครอบครัวทับทิมศรี ที่เป็นผู้ให้กำลังใจแสดงความห่วงใยและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ อาจารย์สุวัจน์ ธัญรส คุณทัศนัย คุณเดือนรุ่ง ธัญรส ที่ให้กำลังใจแสดงความห่วงใยและให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์และอุปกรณ์การพิมพ์แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ผลแห่งความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบให้กับคุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณทุกท่านและบูรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

พยอม ธัญรส

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน	11
	ความหมายของการปรับตัว	11
	ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	12
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน	19
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน	21
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว	21
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว	21
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนิสัยในการเรียนกับการปรับตัว	23
	เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องนิสัยในการเรียนกับการปรับตัว	23
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนิสัยในการเรียน	24
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว	25
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว	29
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว	29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว	30
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว	30
	เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว	30

บทที่ หน้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว..... 32
เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว..... 32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว..... 32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสภาพแวดล้อมในโรงเรียนการปรับตัว..... 34
เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องสภาพแวดล้อมในโรงเรียน..... 34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องสภาพแวดล้อมในโรงเรียนการปรับตัว..... 35

3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า..... 37
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง..... 37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 41
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ..... 41
การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 54
วิธีจัดกระทำข้อมูล..... 55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 55

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 57
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 60

5 บทย่อ สรุปผล..... 96
บทย่อ..... 96
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 100
การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า..... 105
ข้อเสนอแนะ..... 110

บทที่ หน้า

บรรณานุกรม 112

ภาคผนวก 121

ภาคผนวก ก 122

ภาคผนวก ข 137

ประวัติย่อของผู้วิจัย 145

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 40
2 จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 60
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร..... 62
4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 64
5 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ การวิเคราะห์ แบบ Stepwise..... 68
6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบ Stepwise..... 69
7 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2..... 72
8 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ การวิเคราะห์ แบบ Stepwise..... 76
9 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบ Stepwise..... 77
10 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3..... 80
11 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ การวิเคราะห์ แบบ Stepwise..... 84
12 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบ Stepwise..... 85
13 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 88

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

14 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์ แบบ Stepwise..... 92

15 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบ Stepwise..... 93

16 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 95

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ หน้า

1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 66

2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 74

3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 82

4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 90

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมของบุคคลจะต้องมีการปรับตัว เพื่อความเหมาสมสอดคล้องและสิ่งที่เรียกว่า ความอยู่รอด ในระดับหรือสถานภาพแห่งตน (กรมวิชาการ. 2538 : 8) ดังที่ จรรจา สุวรรณทัต (2535 : 217) ได้กล่าวว่า ความก้าวหน้าในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาต่าง ๆ ได้ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างความเจริญทางด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ความไม่สอดคล้องระหว่างการพัฒนาทางด้านวัตถุกับการพัฒนาทางด้านจิตใจจึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาและความสับสนวุ่นวายในสังคม เช่น การปรับตัว สุขภาพจิต ความล้มเหลวในการทำงาน การเบี่ยงเบนพฤติกรรม การกระทำผิดทางศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง อาชญากรรมไปจนถึงสิ่งแวดล้อม

วิกฤติการณ์หรือการปรับตัวเกิดขึ้นได้ทุกขณะไม่ว่าจะอยู่ในวัยใดๆ โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการปรับตัวมากที่สุด ซึ่งเฮอร์ลอค (Hurlock. 1964 : 3) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา เป็นวัยที่มีความเครียดทางอารมณ์ มักเจ้าอารมณ์ ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง สาเหตุเพียงเล็กน้อยอาจเป็นเรื่องใหญ่โตได้ ระยะวัยรุ่นเป็นระยะเวลาซึ่งประสบกับความเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เปรียบเสมือนวัยพายุบุแคม เป็นช่วงชีวิตจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นหนุ่มสาว จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายบางครั้งสดชื่นแจ่มใสเต็มไปด้วยพลัง แต่บางครั้งวิตกกังวล เครียด ผิดหวัง ท้อแท้ ว้าวุ่นใจเกี่ยวกับสถานภาพหรือบทบาท ของตนเองในชีวิต การที่เด็กวัยรุ่นต้องอาศัยการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมและเพื่อความสำเร็จของชีวิต ซึ่งช่วงของวัยรุ่นอยู่ในวัยกำลังศึกษาเล่าเรียน แต่ถ้าบุคคลนั้นปรับตัวเองได้แล้วและสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข แสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69)

นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีอายุระหว่าง 13-16 ปี เป็นระยะวัยรุ่นเมื่อเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาต้องมีการปรับตัวสูง เช่น ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ต่อครู และเพื่อนนักเรียน (จิราภรณ์ เอมเอี่ยม. 2536 : 2) และ ฐานันดร์ ศิริศิลป์ (2535 : 44) ได้กล่าวว่า ปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่นเกิดจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น การทะเลาะ

วิวาทกับเพื่อน สอบไม่ได้ตามที่หวัง ไม่ชอบกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ ของโรงเรียนจึงทำให้เกิดความเศร้าและปรับตัวไม่ได้ ซึ่งมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันและด้านการเรียน

นอกจากนี้ พาสนา ผโลศิลป์ (2535 : 104-105) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ปัญหาการปรับตัวที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเด็กวัยรุ่นตอนต้น ตอนกลางและตอนปลาย ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีมากเป็นอันดับ 1 คือด้านโรงเรียน การปรับตัวทางด้านการเรียน เกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ดังที่กรอนลัน (Gronlund. 1959:176) ได้ศึกษาพบว่า เด็กคนใดก็ตามถ้าประสบปัญหาด้านการปรับตัวแล้วมักจะประสบปัญหาด้านการเรียนด้วย การขัดแย้งภายในกลุ่มของนักเรียน ทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

ปัญหาการปรับตัวไม่ได้ในโรงเรียนเป็นปัญหาที่พบมาก เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งภายในร่างกายตนเองและสถานการณ์สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ภายในโรงเรียนที่ตนเองไม่เคยพบเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นที่ต้องย้ายโรงเรียนใหม่จากประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนหนึ่งแล้วไปเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 อีกโรงเรียนหนึ่ง (สมชาย ธัญธนกุล. 2526 : 94-95) และในทำนองเดียวกันกับยุวดี เทียรฆประสิทธิ์(2535 : 134) ที่กล่าวว่า ปัญหาด้านการเรียนก็เป็นปัญหาหนักอย่างหนึ่งสำหรับเด็กวัยรุ่น ทั้งนี้เพราะการเรียนในระดับมัธยมศึกษาจะมีความยากและลึกซึ้งเพิ่มขึ้น เด็กวัยรุ่นต้องใช้ความพยายามมากกว่าเมื่อเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เด็กวัยรุ่นมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน กลัวการสอบ กลัวความล้มเหลวทางการเรียน เพราะการเรียนในระดับนี้มีเนื้อหาวิชา ระเบียบวินัย หลักสูตร สภาพภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน การคบเพื่อน ฯลฯ แตกต่างไปจากเดิมมาก ดังนั้น ความสามารถในการปรับตัวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนักเรียนในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ กิลล์ (Gill. 1962 : 145-148) ได้กล่าวว่า ปัญหาเรื่องการปรับตัวเป็นปัญหาที่ต้องคำนึงถึงอยู่มากในสังคมปัจจุบัน เพราะว่าถ้าวัยรุ่นมีการปรับตัวไม่ดีนอกจากจะเป็นวัยรุ่นเกเรแล้ว ยังเป็นปัญหาต่อสังคมต่อไปอีกด้วย และถ้าวัยรุ่นเหล่านี้ไม่ได้รับการแนะนำหรือแก้ไขย่อมจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีไม่ได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียน กำลังศึกษาเล่าเรียนเมื่อประสบกับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ต้องได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการแนะแนวและให้ความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้วัยรุ่นมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อน และบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ คูแลน(Kuhlen. 1952:8) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่นควรจะได้ศึกษา สังเกตและพยายามให้ความรู้และช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น แต่การช่วยเหลือให้เด็กเข้าใจตนเองสามารถ

ปรับตัวหรือแก้ไขปัญหาได้ จะต้องศึกษาปัญหาเสียก่อน เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาศึกษาและจิตวิทยา

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันที่ประสบอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน พบว่า นักเรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไม่ดี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ไม่กล้าซักถามอาจารย์ผู้สอน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ไม่กล้าซักถามเพื่อนเรื่องเรียน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8 เรียนไม่ทันเพื่อน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 ไม่ชอบกฎเกณฑ์ข้อบังคับของโรงเรียน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และไม่เข้าใจวิชาเรียนบางรายวิชา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4 จากการสำรวจดังกล่าวสรุปได้ว่า นักเรียนประสบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ โรเจอร์ส (สุภาพรรณ โครจรัส. 2524 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1951) กล่าวว่า การปรับตัว คือ บุคลิกภาพทั้งหมดของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรม ความขัดแย้งและความไม่สอดคล้องกับระหว่างความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและประสบการณ์ นำมาสู่ความตึงเครียดทางอารมณ์

นอกจากนี้การศึกษาวิจัยของพวงสร้อย วรกุล (2522 : 79) พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัว โดยเฉพาะมีปัญหาเฉพาะด้านการปรับตัวกับเพื่อนและครูมาก และในทำนองเดียวกันกับ พาสนา ผโลศิลป์ (2535 : 102-104) ได้สำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นมีปัญหาการปรับตัวในโรงเรียนและการปรับตัวด้านการเรียนมาก ซึ่งเป็นผลมาจาก ด้านการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านการเงิน ด้านบ้านและครอบครัวและด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี

<u>ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า</u>

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

2. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3 จากตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

6. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากตัวแแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

<u>สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า</u>

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

3. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้

6. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้

7. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

8. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้

9. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้

10. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

11. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้

12. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้

<u>ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า</u>

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนเพื่อเป็นข้อมูลให้ ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนผู้ปกครองมีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น และเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ปรับปรุงตนเอง รวมทั้งให้การช่วยเหลือนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีการปรับตัวทางด้านการเรียนที่เหมาะสม ซึ่งยังผลให้นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษามากยิ่งขึ้น

<u>ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า</u>

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2540 ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 24,017 คน เป็นนักเรียนชาย 12,056 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 11,961 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2540 ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 1,060 คน จากตารางสุ่มตัวอย่าง ยามาเน (Yamane. 1970 : 580-581) เป็นนักเรียนชาย จำนวน 543 คน นักเรียนหญิง จำนวน 517 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 97 โดยใช้ชั้นปีและเพศเป็นชั้น

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

3.1.1 ด้านส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 ระดับชั้นที่กำลังเรียน

3.1.1.3 ลำดับการเกิด

3.1.1.4 นิสัยในการเรียน

3.1.1.5 ระดับเชาวน์ปัญญา

3.1.2 ด้านครอบครัว ได้แก่

3.1.2.1 สถานภาพของบิดามารดา

3.1.2.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

3.1.2.3 การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

3.1.2.4 ความคาดหวังของบิดามารดา

3.1.3 ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3.1.3.1 สภาพแวดล้อมในห้องเรียน

3.1.3.1.1 สภาพห้องเรียน

3.1.3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

3.1.3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

3.1.3.2 สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

3.1.3.2.1 สภาพโรงเรียน

3.1.3.2.2 ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การปรับตัวด้านการเรียน

<u>นิยามศัพท์เฉพาะ</u>

1. การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตัวด้านการเรียน ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ วัย และระดับการศึกษา ได้แก่ ความสนใจเอาใจใส่ในการเรียน การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียนเองหรือ

สิ่งแวดล้อม ซักถามอาจารย์ผู้สอนในบทเรียนที่ไม่เข้าใจ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่เข้าใจวิชาเรียนบางรายวิชา ไม่กล้าซักถามเพื่อนเรื่องการเรียน รวมทั้งสามารถเรียนได้อย่างปกติ

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ดังมีรายละเอียดต่อไป

2.1 ด้านส่วนตัว หมายถึง สภาพโดยทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังเรียน ลำดับการเกิด นิสัยในการเรียน และเชาวน์ปัญญา ของนักเรียน

2.1.1 ระดับชั้นที่กำลังเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี

2.1.2 ลำดับการเกิด หมายถึง การเกิดของบุคคลในครอบครัว ในที่นี้แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ลูกคนแรก ลูกคนกลาง และลูกคนเล็ก

2.1.3 นิสัยในการเรียน หมายถึง สิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การตั้งใจเรียน และการวางแผนในการเรียน

2.1.4 ระดับเชาวน์ปัญญา หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการใช้วิจารณญาณที่เกิดจากกระบวนการทางสมองที่สลับซับซ้อน ทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีจุดหมาย คิดหาเหตุผลในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดระดับเชาวน์ปัญญาของ ราเวน (Raven) มีชื่อว่า Standard Progressive Matrices จำนวน 60 ข้อ นำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์ระดับเชาวน์ปัญญา โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย ของณรงศักดิ์ ตะละภัฏ และสมทรง สุวรรณเลิศ (2509) ซึ่งแบ่งนักเรียนได้ตามระดับสติปัญญาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.1.4.1 ระดับสติปัญญาสูงกว่าปานกลาง (I.Q อยู่ระหว่าง 110-119)

2.1.4.2 ระดับสติปัญญาปานกลาง (I.Q อยู่ระหว่าง 90-109)

2.1.4.3 ระดับสติปัญญาต่ำกว่าปานกลาง (I.Q อยู่ระหว่าง 80-89)

2.2 ด้านครอบครัว หมายถึง สภาพทั่วๆ ไปเกี่ยวกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ได้แก่ สถานภาพของบิดามารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง และความคาดหวังของบิดามารดา ของนักเรียน

2.2.1 สถานภาพของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะการครองชีวิตสมรสของบิดามารดา จำแนกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

2.2.1.1 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

2.2.1.2 บิดามารดาแยกกันอยู่

2.2.1.3 บิดามารดาหย่าร้างกัน

2.2.1.4 บิดาถึงแก่กรรม

2.2.1.5 มารดาถึงแก่กรรม

2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน แบ่งเป็น 3 ระดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2535)

2.2.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป

2.2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 5,000 - 10,000 บาท

2.2.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

2.2.3 การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาหรือผู้ปกครองภายในครอบครัวให้การสนับสนุนการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ความสนใจ ซักถาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียน ให้เงินและทุนทรัพย์ในการใช้จ่าย ให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียน

2.2.4 ความคาดหวังของบิดามารดา หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อเป้าหมายการเรียนของนักเรียน

2.3 สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ต่างๆ ในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน จำแนกสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

2.3.1 สภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่

2.3.1.1 สภาพห้องเรียน หมายถึง ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับ จำนวนนักเรียน ความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียนและลักษณะอากาศถ่ายเท แสงสว่าง

2.3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง การให้ความใกล้ชิด การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและซักถาม ความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน

2.3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรม

ที่นักเรียนกับเพื่อนปฏิบัติต่อกันในห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้กำลังใจ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนกับเพื่อนต่างยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2.3.2 สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ได้แก่

2.3.2.1 สภาพโรงเรียน หมายถึง ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน บริเวณของโรงเรียน สภาพของอาคารเรียน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน

2.3.2.2 ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน หมายถึงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่ออกกำลังกาย ห้องน้ำ เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ความสะอาดของสถานที่นอกห้องเรียน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน
   - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องการปรับตัว
   - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน
   - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน
   - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว
     - 2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว
     - 2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว
   - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนิสัยในการเรียนกับการปรับตัว
     - 2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนิสัยในการเรียนกับการปรับตัว
     - 2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนิสัยในการเรียนกับการปรับตัว
   - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว
     - 2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว
     - 2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว
   - 3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว
     - 3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว
     - 3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว
   - 3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว
     - 3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว
     - 3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.1.1 ความหมายของการปรับตัว

ในเรื่องของการปรับตัวนี้มีผู้ให้จำกัดความและความหมายไว้หลายประการด้วยกัน คือ โรเจอร์ส (สุภาพรรณ โครจรัส.2524: 14 ; อ้างอิงมาจาก Rogers.1951) กล่าวว่า การปรับตัวคือ บุคคลิกภาพทั้งหมดของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมและความขัดแย้งความไม่สอดคล้องระหว่างความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและประสบการณ์นำมาสู่ความตึงเครียดทางอารมณ์ ผู้ปรับตัวได้หมายถึง ผู้ที่มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและความเป็นจริงสอดคล้องกันจึงปราศจากความตึงเครียดรวมถึงความนึกคิดเกี่ยวกับตนในทางบวกด้วย

กิลล์เมอร์ (Gilmer.1971:75) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับตนเองและสภาพแวดล้อม โดยจะไม่เทียบกับเกณฑ์หรือระเบียบใดๆ ทั้งสิ้น เป็นการรับรู้ตนเองของบุคคล

โคลแมนและแฮมแมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2528 : 71 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1974:535) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพบุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

อภิวันท์ วงศ์ข้าหลวง (2529 : 26) ได้กล่าวถึง การปรับตัวหมายถึง การรับรู้ปัญหาของบุคคลในระดับปกติ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม เพื่อน ครอบครัว การเงิน การงานและอนาคตรวมถึงการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ดารณี ประดองศิลป์ (2530 : 24) ที่กล่าวถึงการปรับตัว หมายถึง การรับรู้ของบุคคลในระดับปกติจากจิตสำนึก เกี่ยวกับอารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 177) ได้กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง บุคคลต้องหาวิธีการต่างๆ ขจัดความไม่สบายใจให้หมดไป เพื่อให้สภาพจิตใจของตนเป็นปกติ เมื่อบุคคลมีความต้องการก็ย่อมจะต้องต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ การต่อสู้ดิ้นรนเป็นความพยายามที่จะแก้ปัญหาในความเป็นอยู่ประจำวัน

จากความหมายของการปรับตัวดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การปรับตัวหมายถึง ผลของความพยายามในการรับรู้สภาพปัญหาและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในด้านส่วนตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

1.1.2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

อีริคสัน(Erikson) นักจิตวิทยาสังคมได้กล่าวถึง การปรับตัวว่า เป็นผลมาจากการที่บุคคลมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเอาชนะอุปสรรคหรือวิกฤติการณ์ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของการพัฒนาการ โดยอาศัยประสบการณ์ที่บุคคลได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางสังคมมาแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การที่บุคคลสามารถเอาชนะอุปสรรคในช่วงแรกของชีวิตไม่ได้ จะส่งผลให้แก้ไขอุปสรรคในช่วงต่อไปในชีวิตไม่ได้ด้วย ดังนั้นการปรับตัวของวัยรุ่นจึงขึ้นอยู่กับการปรับตัวขั้นแรก และการปรับตัวได้ดีในวัยรุ่นส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้ดีในอนาคตด้วย (Hergenhmann. 1990 : 151-161)

ช่วงของวัยรุ่นอายุ 12-20 ปี ตามทฤษฎีของอีริคสัน บุคคลจะพัฒนาความมีเอกลักษณ์หรือความสับสนในบทบาทวัยเด็ก เกิดการเรียนรู้ว่าเขาเป็นใคร สามารถทำอะไรได้ เรียนรู้บทบาทต่างๆ สะสมข้อมูลของตนและสังคม เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระอย่างมาก มีความต้องการอิสระและความต้องการทางเพศ ในช่วงนี้ อิด(Id) มีแรงผลักดันมากทำให้วัยรุ่นใจร้อน โวยวาย ความอดทนที่จะรอคอยมีน้อยลง ชอบทดลองเรื่องต่างๆ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ วัยรุ่นจะต่อสู้กับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม ผู้ที่ปรับตัวได้จะมีความสมดุล ระหว่างความต้องการส่วนตัวกับความต้องการของสังคม เขาจะมีอิสระพอสมควรแต่จะยอมรับฟังคำแนะนำของผู้ใหญ่สามารถพัฒนาเอกลักษณ์ แห่งอีโก้ ซึ่งหมายถึงการเข้าใจว่าตนเองคือใคร กำลังดำเนินชีวิตไปในรูปแบบทิศทางใด มีความเชื่อ ค่านิยมทางการเมือง ศาสนา การเลือกอาชีพอย่างใด ผู้ที่ปรับตัวได้ดีต้องสามารถพัฒนาเอกลักษณ์ประจำตนได้ จะมีสุขภาพจิตดี สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายได้ ส่วนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้จะสับสนในเอกลักษณ์ ขาดความมั่นใจในตนเอง เกิดความวิตกกังวล มีความต้องการภายในมากกว่า ไม่สามารถปรับความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตัวและความต้องการของสังคม จะทำตามใจตน เป็นอันธพาล ช่วงนี้เพื่อนมีอิทธิพลมาก พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนน้อยลง อาจต้องออกจากกลุ่มเพื่อนเพราะความแตกต่างจากกลุ่ม อาจหันไปหาประสบการณ์ใหม่จนทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบน ชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม ในทางตรงกันข้ามอาจรับแสวงหาเอกลักษณ์โดยหันไปหากลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน ทำให้มีเวลาศึกษาความคิดแบบนามธรรม ทำให้เข้าใจความดี ความเลวจนพัฒนาเอกลักษณ์สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ (Erikson. 1968: 152-157)

วิลเลี่ยมสัน (วรารัตน์ ประสิทธิ์ธัญกิจ. 2537 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1950 : unpaged) ผู้นำทฤษฎี การให้คำปรึกษาแบบนำทาง มีความเชื่อว่ามนุษย์มีสติปัญญา และเหตุผล ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเอง บุคคลจะมีความสามารถปรับตัวได้ ถ้าเขามีความรู้ความเข้าใจในตัวเอง รู้จักและเข้าใจสังคม เพราะเขาจะสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินชีวิตหรือแก้ปัญหาได้อย่างมีทิศทางและมีเหตุผล โดยการใช้ข้อมูลที่เขาได้รับจากประสบการณ์ในสังคมมาประกอบการพิจารณา จนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือยืดหยุ่นระหว่างความต้องการ และเป้าหมายที่พึงประสงค์ของคนกับสภาพแวดล้อมทางสังคม นอกจากนี้ วิลเลี่ยมสัน กล่าวถึงการพิจารณาแยกปัญหาการปรับตัวของบุคคลในแง่การปรับตัวต่อสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไว้ 5 ประการ คือ

1. ปัญหาทางบุคลิกภาพ ซึ่งรวมถึงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในวัยเดียวกัน ปัญหาครอบครัว ตลอดจนปัญหาการปรับตัวทางสังคม

2. ปัญหาทางการศึกษา รวมถึงปัญหาการเลือกวิชาเรียน นิสัยทางการเรียน ปัญหาการอ่าน ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจในการเรียนต่ำ

3. ปัญหาทางอาชีพ รวมถึงความลังเลใจในการเลือกอาชีพ เลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมกับตนเอง มีความขัดแย้งระหว่างความสนใจกับความสามารถในอาชีพนั้น

4. ปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมถึงการขาดแคลนทุนทรัพย์ ต้องหาทุนเรียนเอง

5. ปัญหาทางสุขภาพ เช่น ปัญหาการปรับตัวต่อสุขภาพ และบกพร่องทางร่างกายต่างๆ

นอกจากนี้ ฮาวิกเฮิรสท์ (วรารัตน์ ประสิทธิ์ธัญกิจ. 2537 :30-31;อ้างอิงมาจาก Havighurst. 1953 : unpaged) ได้กล่าวถึง การปรับตัวในแง่ของการเรียนรู้งานตามขั้นพัฒนาของชีวิต เขามีความเห็นว่าพัฒนาการของชีวิตในแต่ละวัยนั้นบุคคลจะมีงานประจำวัย หรืองานประจำขั้นที่ต้องเรียนรู้ควบคู่กันไปด้วย ถ้าบุคคลสามารถพัฒนางานประจำวัยในขั้นตอนต่อไปได้สำเร็จด้วย ในทางตรงกันข้ามงานในช่วงวัยใดไม่สำเร็จจะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความสุขและพัฒนางานประจำวัยในช่วงต่อไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้นบุคคลที่ปรับตัวได้ในทัศนะของ ฮาวิกเฮิรสท์ จึงหมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนางานประจำวัยให้ผ่านไปได้ด้วยดี งานพัฒนาตามขั้นที่จำเป็นสำหรับวัยรุ่น ประกอบด้วย

1. สามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดี และเหมาะสมกับเพื่อนรุ่นเดียวกันทั้งที่เป็นเพศเดียวกันและต่างเพศ

2. สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับบทบาททางเพศของตน

3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกายของตน สามารถปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลง

4. สามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้ เป็นตัวของตัวเองไม่ต้องพึ่งพิงทางอารมณ์จากผู้อื่น เช่น ผู้ใหญ่

5. มั่นใจในเรื่องเศรษฐกิจการเงิน สามารถรับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินได้

6. การเลือกและเตรียมตัวเพื่ออาชีพ

7. เตรียมตัวเรื่องคู่ครองและชีวิตครอบครัว

8. พัฒนาความรู้ความเข้าใจ เรื่องค่านิยม และจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

โรเจอร์ส (Rogers. 1972 : 108) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตน และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับเป็นศูนย์กลาง เขาได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเอง โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆรอบตัวซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และมีการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผลจากการมีปะทะสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดเป็น ตัวเรา (Self) หรือ "โครงสร้างของตน" ขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกลักษณะ ความสามารถของตน บทบาทต่าง ๆ ของตนในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทัศนคติและค่านิยมต่างๆ ของตัวเราประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคล ให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจ และยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน และจะมีการรับรู้และความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก

ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สบสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเป็นในทางลบ

จากทฤษฎีและแนวเกี่ยวกับการปรับตัวที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ คือ ขบวนการปรับตัวของบุคคล มีตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชรา ในแต่ละช่วงอายุมีความสำคัญเกี่ยวเนื่องมีอิทธิพลในช่วงอายุต่อไป การปรับตัวของบุคคลนั้นเกิดจาก การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สังคม และสิ่งแวดล้อม ช่วงวัยรุ่นถือว่าเป็นช่วงของการปรับตัวที่มีความสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวด้านร่างกาย การปรับตัวทางด้านการเรียน การปรับตัวทางสังคม เพราะเป็นพื้นฐานในการปรับตัวในวัยต่อไป ในการดำรงชีวิต การทำงาน การมีครอบครัว รวมทั้งเป็นบุคคลที่รู้จักตนเอง

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน

1.2.1 ลักษณะของปัญหาด้านการเรียน

แซนเดอร์สัน (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Sanderson. 1954:290) ได้จำแนกปัญหาที่นักเรียนในมลรัฐแคลิฟอร์เนียเผชิญจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนปัญหาเกี่ยวกับอนาคต ด้านการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ และการทำงาน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ปัญหาการเรียนของวัยรุ่นมีอยู่มากมายหลายประการ เช่น ปัญหาเรียนช้า (เรียนอ่อน) ปัญหาสอบตก ปัญหาความเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก และ สุชา จันทร์เอม (2528 : 142) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของวัยรุ่นว่ามี 4 ประการดังนี้ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่นและสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่
   1.1 มีความผิดปกติเฉพาะอย่าง เรียนช้า หรือปัญญาอ่อน
   1.2 มีปัญหาทางด้านอารมณ์
   1.3 มีสุขภาพไม่สมบูรณ์
   1.4 มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและผู้ปกครอง
2. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ได้แก่
   2.1 ขาดการยอมรับจากเพื่อน
   2.2 ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนที่โรงเรียนและครูไม่ได้
   2.3 เปลี่ยนสถานที่เรียนบ่อย ๆ ทำให้การปรับตัวเข้ากับโรงเรียนไม่ได้
   2.4 วินัยที่เคร่งครัดของโรงเรียนหรือการแข่งขันเรื่องการเรียนมากเกินไป
   2.5 สภาพโรงเรียนไม่ชักจูงให้เด็กสนใจการเรียน
3. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่
   3.1 ครูลำเอียง รักเด็กไม่เท่ากัน
   3.2 ครูไม่เอาใจใส่การสอน ขาดเทคนิค และวิธีการสอนที่ดี
   3.3 ทัศนคติของครูที่มีต่อชั้นเรียนหรือตัวผู้เรียนไม่ดี
   3.4 ครูขาดลักษณะที่ดีของการเป็นครู
   3.5 ครูไม่เข้าใจหลักสูตร
4. ปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน ได้แก่
   4.1 การเรียนและการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตร
   4.2 โรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไป

4.3 กระบวนการเรียนไม่ติดต่อกัน เช่น บางโรงเรียนปิดนานเกินไปหรืองดเรียนบ่อย

4.4 การจัดตารางสอน จัดวิชาต่าง ๆ อยู่ในคาบเวลาที่ไม่เหมาะสม

แสตรง (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Strang. 1958 : 248) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียนของวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาทางด้านวิชาการว่า วัยรุ่นแสดงความกลัวในเรื่องการทดสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความล้มเหลวทางการเรียน วัยรุ่นมีความวิตกกังวลในเรื่องการสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาด้านการขาดความสนใจในบางรายวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียน สภาพการเรียนในห้องวุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่เพียงพอและวัยรุ่นตระถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนว่า เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการสร้างความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ โจนส์ (Jones. 1954 : 63-64) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนจะไม่เรียนถ้าหากสภาพแวดล้อมไม่กระตุ้นสภาพการเรียนการสอนที่ในการนำผู้เรียนสู่กิจกรรมการเรียน จะต้องกำจัดสิ่งที่ขัดขวางบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และวินัยมิใช่เรื่องกฎหรือข้อบังคับที่ติดตามมาด้วยการลงโทษผู้ที่ไม่เชื่อฟังคำสั่ง

1.2.2 วิธีสอนของครู อาจารย์

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพทางวิชาการก็คือ ครู อาจารย์ ผู้สอนซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน ดังนั้นครู อาจารย์ผู้สอนที่มีความสามารถทางด้านวิชาการที่เป็นปัจจุบันทันต่อเหตุการณ์ก็ทำให้การศึกษามีคุณภาพ รวมทั้งมีลักษณะการถ่ายทอดความรู้ที่ดีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ โคแกน (Cogan. 1975 : 135-139) จากการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรมากเท่าใดนักเรียนจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ได้สูงสุดและมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักเรียน เมื่อนักเรียนมีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

สงัด อุทรานนท์ (2525 : 5) กล่าวว่า การสอนที่ประสบความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในการสอนเป็นที่ยอมรับของนักเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า วิธีการสอนของครู อาจารย์เป็นส่วนสำคัญให้นักเรียนเกิดการเรียนที่ดีและกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งมีผลต่อการปรับตัวทางด้านการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

1.2.3 บรรยากาศการเรียนการสอน

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมีองค์ประกอบต่างๆ ดังที่ ประดินันท์ อุปรมัย (ศรีระพร จันทโนทก. 2538 : 25-27 ; อ้างอิงมาจาก ประดินันท์ อุปรมัย. 2523 : 123 - 137) ได้กล่าวถึง ได้แก่

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนรูปร่าง หน้าตา และการแต่งกายมีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูดอารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติ และความคาดหวังบางประการมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนต่อนักเรียน เป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติในทางตรงกันข้าม ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน มักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มากจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุก กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. ครูรู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสมจะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีเกิดขึ้นในชั้นเรียนการเสริมแรงที่ทำอย่างจริงใจเหมาะกับสภาพการณ์ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อน หรือมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 - 67) ได้กล่าวถึง แนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และผู้สอนในแง่ของการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรทำได้ง่ายขึ้น

2. ปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงานผู้เรียนจะช่วยให้เกิดกิริยาตอบสนองระหว่างกัน ฝึกทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

3. ปฏิกิริยาระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำนวตกรรมมาใช้จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

4. ปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ตั้งแต่อาคารสถานที่ บริเวณ ความงาม ความปลอดโปร่งจากกลิ่นควัน และเสียงรบกวน ตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135-152) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียน โดยได้ระบุถึงลักษณะของบรรยากาศที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. ความเป็นกันเองความรู้สึกใกล้ชิดสนิดสนมคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน

2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนมีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์

4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้า และมีความสอดคล้องเหมาะสม

5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือ วัสดุ ที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา

6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอนและมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้ง

7. ผู้สอนกับผู้เรียนทราบจุดประสงค์ และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน

8. สร้างความเป็นธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครูซึ่งยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นได้

9. ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ

10. สร้างความตื่นตัวและขจัดความเฉื่อยชา อันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน

11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่

12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่ของนักเรียน

13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบ และขาดความรับผิดชอบ

ดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งแวดล้อมและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเป็นส่วนสำคัญในการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างมาก

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน

งานวิจัยในต่างประเทศ

มัวร์ (Moor. 1957: 22) วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชายและหญิง เกรด 10-12 ในมลรัฐบอสตัน พบว่า ปัญหาที่นักเรียนเผชิญเรียงตามลำดับความ สำคัญดังนี้ คือ ความสัมพันธ์กับครู ความสำเร็จในการเรียน บริการในโรงเรียน และการศึกษาต่อในอนาคต

ราห์มัน (Rahman. 1965 : 405) ศึกษาสาเหตุของการสูญเปล่าทางการศึกษาจากนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมือง ดัคคา ระหว่างเกรด 7-11 ในขณะที่ยังเรียนไม่สำเร็จ พบว่า สาเหตุของการสูญเปล่าทางการศึกษามีหลายประการ เช่น ปัญหาการเงินซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียน เศรษฐกิจในครอบครัวตกต่ำ การตกซ้ำชั้น สุขภาพร่างกายไม่ดีและการคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก

เบลดโซ (Bledsoe. 1971 : 121 - 122) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนโดยวิธีสังเกตครูที่สอนในชั้นเรียน และให้คะแนนการสังเกตุกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 4,368 คน แยกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อครูต่างกัน กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อครูต่างกัน นักเรียนที่มีอายุมากจะมีทัศนคติที่ดีต่อครูมากกว่านักเรียนที่มีอายุน้อย นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อครูที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มากกว่าครูที่มีอายุสูงกว่า 35 ปี

เลวิน และคนอื่น ๆ (Lewin and others. 1939: 271-279) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนของนักเรียนเกรด 9 จากการวิจัย พบว่า นักเรียนอยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตยจะมีแนวโน้มให้เด็กเกิดนิสัยรุกราน หยาบกระด้าง ไม่มีความเห็นใจหรือรู้จักร่วมมือในทางที่ดีต่อกัน ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศ แบบประชาธิปไตยนั้น กลับส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน การเรียนก็จะราบรื่น เพราะรู้จักสิทธิหน้าที่ มีบรรยากาศที่สบายใจ น่าเรียน เพราะครูรู้จักขจัดความกดดันและเกรงกลัวต่าง ๆ ออกไป

เนวาร์ (เสาวรัตน์ จุลรัตน. 2535 :35 ; อ้างอิงมาจาก Nawarre. 1965 : 5) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอิทธิพลของบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เขาได้ทดลองความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนคาธอลิคซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยกับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีการเรียนการสอน แบบประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ I.Q. มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์

เพียเจต์ (เสาวรัตน์ จุลรัตน์. 2535 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Piaget. 1978 : 162-164) ได้ศึกษา ผลของตัวแปรทางโรงเรียนและตัวแปรภายนอกโรงเรียนที่มีอิทธิพลทางวิชาการและไม่ใช่ทางวิชาการของนักเรียนเกรด 6 จำนวน 1,621 คน ที่อยู่ในโรงเรียนในเมืองหลวง 2 แห่ง 30 โรงเรียนและในชนบท 30 โรงเรียน ในชาวตะวันออกประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ตัวแปรด้านบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความแปรปรวนในการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2519 : 65) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะการสอนของครูที่มีการสอนดีก็คือ ครูมีความรู้ดี เตรียมการสอนดี ตั้งใจสอน ใช้อุปกรณ์การสอนในการอธิบายนักเรียนให้เกิดความเข้าใจและมีวิธีการสอนแตกต่างกันตามความสามารถของเด็ก

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 80-83) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครและในจังหวัดสงขลา จำนวน 678 คน จากการศึกษา พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครและนักเรียนในจังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวกับบรรยากาศการเรียนการสอน โดยนักเรียนในจังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวมากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พูลผล สุวรรณพุฒน์(2522: 179-183) พบว่า นักเรียนในเมืองหลวงมีความสามารถในการเข้าสังคมได้ดีกว่านักเรียนในต่างจังหวัด

วาสนา พิทักษ์สาลี (2527 : 104-108) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัด

กรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 364 คน จากโรงเรียนขนาดใหญ่ และ จำนวน 524 คน จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหูคูณระหว่างตัวแปรด้านลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มวิชาของนักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่า .90 และ .93 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากเอกสารและงานวิจัยพอสรุปได้ว่า การปรับตัวด้านการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การศึกษาในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งแวดล้อม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน ด้วยกัน รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ก็ส่วนสำคัญทำให้เกิดปัญหาด้านการปรับตัวด้านการเรียนได้ด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน

2.1 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว

ตามปกติวัยรุ่น เป็นวัยที่มีความรู้สึกนึกคิด อุดมคติ การปรับตัว ด้านจิตใจของวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง แตกต่างกัน ดังนั้นตัวแปรเพศ จึงนับว่ามีความสำคัญมากในการศึกษาค้นคว้า

คาเพลน (Kaplan. 1959 : 293) ได้กล่าวว่า เด็กหญิงมีปัญหาการปรับตัวมากกว่าชาย เนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมาก แต่มีอิสระน้อยกว่าเด็กชาย ต้องทำความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด และนอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งในใจมาก ขี้อาย จะเก็บกดความวิตกกังวลและเก็บความก้าวร้าวไว้ จึงทำให้เกิดความคับข้องใจ และแสดงออกมาในด้านปัญหาการปรับตัวไม่ได้

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฟาร์แรก (นิภา พงศ์วิรัตน์ 2520 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Farrag. 1960 : 1137) ได้ทำการเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักเรียนอียิปต์ กับปัญหาของนักเรียนอเมริกันในระดับเกรด 10,11,12แล้วแปลปัญหาชุดเดียวกันเป็นภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นเดียวกันในอียิปต์ พบว่า นักเรียนอเมริกันมีปัญหาน้อยกว่านักเรียนอียิปต์ และนักเรียนหญิงอียิปต์มีปัญหามากกว่านักเรียนชายอียิปต์

โรบินเฟลด์ (Rebinfeld. 1960 : 1140) ได้ประเมินผลการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเมือง เนวาด มลรัฐนิวเจอร์ซี่ โดยออกแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนสำเร็จจากโรงเรียน จำนวน 93 คน และถามนักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันอีก จำนวน 115 คน พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน

และยังไม่มีงานทำนั้นเป็นกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุด และนักเรียนชายต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่านักเรียนหญิง

แคคคาร์ (Kakkar. 1968 : 706) ได้ศึกษาการปรับตัวกับการยอมรับตนเองระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชาย พบว่า เด็กหญิงมีการปรับตัวและยอมรับตนเองดีกว่าเด็กชาย

นักการศึกษาอีกผู้หนึ่งที่สนใจในปัญหาของวัยรุ่นคือ นัตต์ (Nutt. 1972: 650-A) ได้ศึกษาปัญหาวัยรุ่น โดยการศึกษาวิเคราะห์จากบันทึกของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่น จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 ถึง ปีที่ 12 จำนวน 607 คน ครู 33 คน จากโรงเรียนมัธยมเวลล์เซนตรัล รัฐโคโรราโด ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับงานโรงเรียน ปัญหาความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ปัญหาความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาสังคม ปัญหาด้านสันทนาการและได้เพิ่มเติมว่า เพศกับระดับชั้นมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปัญหาของนักเรียนมากกว่าชั้นเรียน

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับการศึกษาวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวกับเรื่องอิทธิพลของเพศต่อปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่น ไพบูลย์ อินทรวิชา (2511 : 181 -183) ได้ศึกษาวิจัยถึงความต้องการและปัญหาการปรับตัวของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 จำนวน 490 คน แบ่งเป็นชาย 250 คน หญิง 240 คน จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงประสบปัญหาด้านการปรับตัวพอๆ กัน แต่นักเรียนชายมีปัญหาการปรับตัวมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาทางการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนชาย

พวงสร้วย วรกุล (2522 : 86) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน เป็นชาย 364 คน และเป็นหญิง 314 คน พบว่า โดยส่วนร่วมแล้ว นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่อยู่ในวัยรุ่นมีปัญหาแตกต่างกันในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนชายมีปัญหาต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่าหญิง และมีปัญหาด้านการเรียนการสอนมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาทางการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนชาย

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนิสัยในการเรียนกับการปรับตัว

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องนิสัยในการเรียนกับการปรับตัว

คำว่า "นิสัย" คือแนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ (Eysenck, Arnold and Meili. 1972 : 40)

แมดด็อกซ์ (Maddox. 1963 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพึงพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมนั้น ๆ ก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ เรน์น (Wrenn. 1968 : 1 - 4) ได้กล่าวถึงว่า นิสัยในการเรียน จึงเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียน และเทคนิคในการเรียน

คำว่า "นิสัยในการเรียน" "ทักษะในการเรียน" และ "เทคนิคในการเรียน" มีความหมายที่คล้ายคลึงกันจนอาจทำให้เกิดความสับสน ซึ่งเทคนิคในการเรียนนั้น หมายถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีการศึกษาค้นคว้า กระบวนการแก้ปัญหา ส่วนทักษะในการเรียนนั้น หมายถึง การนำความสามารถพิเศษหรือวิธีการมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีอ่าน การจด และทำบันทึกย่อการสรุป และการศึกษาค้นคว้าถึงวัตถุดิบต่าง ๆ ในการเรียน (สุวิมล ว่องวาณิช. 2525 : 19-20) และโฮล์ทแมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้กล่าวเกี่ยวกับ นิสัยในการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ 1) การใช้เวลาเรียน ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผลัดผ่อน หลีกเลี่ยง รอเวลา ทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องที่ไม่เป็นสาระจนเกินควร ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา และ 2) วิธีการเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนที่ถูกต้อง มีการวางแผนตระเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบรอบคอบ ทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

เรน์น และ ลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 5-11) ได้กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยสมาธิในการเรียน วิธีการอ่านและการจดคำบรรยาย การวางแผนการเรียนหรือการแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียน

นอกจากนี้ จาโคโบวิทส์ (Jakobovits. 1971 : 105) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีการเรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบในตัวผู้เรียน และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

(2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

ดังนั้นกล่าวได้ว่า นิสัยในการเรียน คือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจในการเรียนในทางปฏิบัติ เป็นวิธีการในการเรียนที่กระทำซ้ำ ๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนิสัยในการเรียน

งานวิจัยในต่างประเทศ

โพแพม และมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552-554) ศึกษา พบว่า นิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียน และการปรับตัวทางด้านการเรียน มี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษานิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน ให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนและมีความสอดคล้องกับ มอร์ริส (Morris. 1961: 23) ซึ่งศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคะแนนนิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ คอยโว (Koivo. 1983 : 2524-A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ (2525:95-98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ทัศนคติ แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอักฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทัศนคติ แรงจูงใจ นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ชเนตี สวัสดิฤกษ์ (2527 : 68 - 76) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสำรวจแรงจูงใจ แบบสำรวจภูมิหลังทางสังคม แบบสำรวจนิสัยในการเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,100 คน พบว่า แรงจูงใจเชิงบูรณาการ และแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ พบว่า นิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียน และการปรับตัวด้านการเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว

2.3.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว

<u>ความหมายเชาวน์ปัญญา</u>

เชาวน์ปัญญา (Intelligence) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้คำนิยามหรือความหมายของคำว่า เชาวน์ปัญญาไว้หลายประการ คือ

กู๊ด (Good. 1945 : 225) ได้ให้ความหมายของเชาวน์ปัญญาไว้ 3 แบบ คือ

1. เชาวน์ปัญญา หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว

2. เชาวน์ปัญญา หมายถึง สมรรถภาพทางสมองที่สามารถรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกันได้

3. เชาวน์ปัญญา หมายถึง ระดับความสามารถทางสมอง ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือทดสอบเชาวน์ปัญญา

เวคสเลอร์ (Wechsler. 1958:7) กล่าวว่า เชาวน์ปัญญาเป็นความสามารถของบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดหมาย คิดหาเหตุผลและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

บิเนท์ (Binet. 1968 : 14-15) ได้กล่าวว่า เชาวน์ปัญญา คือ ผลรวมของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถหลายประการ ที่สำคัญ คือ ความสามารถในการตัดสินใจ การคิดหาเหตุผลและความสามารถในการปรับตน

มอสโควิส (Moskowitz. 1969 : 246-248) กล่าวว่า เชาวน์ปัญญา หมายถึง คุณภาพหรือประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกภายในช่วงเวลาที่กำหนดแน่นอน รวมทั้ง

ความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้สำเร็จและรวดเร็ว ซึ่งระดับเชาวน์ปัญญาของบุคคลสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือวัดเชาวน์ปัญญา

สุรางค์ โค้วตระกูล (2536 : 75) ได้สรุปความหมายของเชาวน์ปัญญาที่นักจิตวิทยาได้เน้นอาจจะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ให้คำกำจัดความของเชาวน์ปัญญาว่า เป็นความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คนที่มีเชาวน์ปัญญาสูงจะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าคนที่มีเชาวน์ปัญญาต่ำ

กลุ่มที่ 2 เน้นความหมายของเชาวน์ปัญญา คือ ความสามารถในการแก้ปัญญา บุคคลที่มีเชาวน์ปัญญาสูงจะมีความสามารถในการแก้ปัญหาดีกว่าบุคคลที่มีเชาวน์ปัญญาต่ำ

กลุ่มที่ 3 เชาวน์ปัญญา คือ ความสามารถในการคิดแบบนามธรรม

กลุ่มที่ 4 เชาวน์ปัญญา คือ ความสามารถในการเรียนรู้ คนที่มีเชาวน์ปัญญาสูงจะสามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่าคนที่มีเชาวน์ปัญญาต่ำ

จากความหมายต่างๆ สรุปได้ว่า เชาวน์ปัญญา คือ ความสามารถของบุคคลใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล แก้ไขปัญหา รวมทั้งมีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้สำเร็จและรวดเร็ว ซึ่งระดับเชาวน์ปัญญาของบุคคลสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือวัดเชาวน์ปัญญา

<u>ทฤษฎีเชาวน์ปัญญา</u>

1. ทฤษฎีองค์ประกอบเดี่ยว (Uni-Factor Theory) เป็นทฤษฎีบิเนท์และซีมอน (Binet and Simon) ได้เสนอไว้ว่า โครงสร้างของสติปัญญาเป็นลักษณะอันหนึ่งอันเดียวกันไม่แบ่งแยกออกเป็นส่วนย่อยคล้ายกับเป็นความสามารถทั่วไป(general ability) ดังนั้นในการสร้างแบบทดสอบของบิเนท์ จึงวัดเชาวน์ปัญญาที่เป็นความสามารถในการคิดแบบนามธรรม เป็นผลของพันธุกรรมเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง (สุรางค์ โค้วตระกูล . 2536 : 79)

2. ทฤษฎีสององค์ประกอบ (Two - Factor Theory) ทฤษฎีนี้ สเปียร์แมน (Charles Spearman) เป็นผู้คิดขึ้น โดยเสนอแนะความคิดเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญาว่า เชาวน์ปัญญาของคนนั้นประกอบด้วยสององค์ประกอบด้วยกัน คือ องค์ประกอบทั่ว ๆ ไป (general factor) หรือ g - factor เป็นความสามารถพื้นฐานทางสมองและเป็นความสามารถทั่วๆ ไปในการประกอบกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมต่างๆ และองค์ประกอบเฉพาะ(Specific factor) หรือ s - factor เป็นความสามารถพิเศษของบุคคลซึ่งจำแนกลงไปในเฉพาะกิจอย่างเดียว (Anastasi. 1967 : 327 - 328) เช่น ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางตัวเลข ความสามารถทางเครื่องจักรกล เป็นต้น ซึ่งความสามารถเหล่านี้ แต่ละคนมีความแตกต่างกัน องค์ประกอบทั้งสองนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการแสดงความคิดเห็นหรือกระทำกิจกรรมต่างๆ สเปียร์แมน จึง

สร้างแบบสอบย่อยหลายฉบับ แต่ละฉบับมีองค์ประกอบทั่วๆ ไป กับองค์ประกอบย่อย ปัจจุบันแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา g - factor ได้ดีที่สุด คือแบบทดสอบโปรเกรสซีฟ แมทรีซีส(Progressive Matrices) ของ ราเวน (ชัยพร วิชชาวุธ . 2525 : 358)

3. ทฤษฎีองค์ประกอบหลายตัว (Multiple Factor Theory) เธอร์สโตน (L.L Thurstone) ได้ใช้การวิเคราะห์ตัวประกอบ (factor analysis) แยกความสามารถต่างๆ ของมนุษย์ออกเป็นทั้งหมด 7 กลุ่ม เธอร์สโตน เรียกความสามารถทั้ง 7 กลุ่มว่า ความสามารถปฐมภูมิ (Primary mental abilities) เธอร์สโตนไม่ยอมรับว่า คนเรามีความสามารถพื้นฐานหรือความสามารถทั่วไป " g " ของสเปียร์แมน ทฤษฎีของเธอร์สโตนเน้นความแตกต่างภายในตัวบุคคล(intra - individual differences) ระหว่างความสามารถเฉพาะต่างๆ ความสามารถปฐมภูมิ 7 กลุ่ม คือ ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางจำนวน ความสามารถทางความจำ ความสามารถในการใช้คำได้อย่างคล่องแคล่ว ความสามารถด้านเหตุผล ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถทางความว่องไวต่อการรับรู้ (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2536 : 80-81)

4. ทฤษฎีโครงสร้างเชาวน์ปัญญา (The Structure of Intellect) ทฤษฎีนี้ กิลฟอร์ด (Guilford) ได้ขยายแนวความคิดของเธอร์สโตน ออกเป็นอีกหลายองค์ประกอบตามรูปแบบโครงสร้างของเชาวน์ปัญญาประกอบด้วย สามมิติ คือ มิติเนื้อหา (Contents) มิติการปฏิบัติการ (Operations) และผลมิติการกระทำของสมอง (Products) ในแต่ละมิติยังแยกความสามารถย่อยออกเป็นดังนี้ มิติเนื้อหาแบ่งเป็นด้านภาพ ด้านสัญลักษณ์ ด้านภาษา และด้านพฤติกรรม มิติการปฏิบัติการแบ่งเป็น การรู้ การเข้าใจ ความจำ การคิดอเนกนัย การคิดแบบเอกนัย และการคิดแบบประเมินค่า มิติผลของการกระทำของสมอง แบ่งเป็น หน่วย จำพวก และความสัมพันธ์ ระบบการแปลงรูป (ล้วน สายยศ. 2525 : 43-45)

<u>การวัดระดับเชาวน์ปัญญา</u>

วิธีการที่ใช้ทดสอบเชาวน์ปัญญามี 2 ชนิด คือ (สุรางค์ โค้วตระกูล . 2536 : 85-86)

1. การทดสอบเป็นรายบุคคล (Individual Test) หมายถึงการทดสอบที่ละคน ผู้ที่ดำเนินการทดสอบจะต้องได้รับการอบรมเป็นพิเศษทั้งการทดสอบ การให้คะแนนและการตีความหมายของคะแนน ตัวอย่างแบบทดสอบนี้ได้แก่ แบบทดสอบสแตนฟอร์ด-บิเนท์ (Stanford - Binet) และแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาของเวคสเลอร์ (Wechsler Intelligence Scales) ซึ่งมีแบบทดสอบสำหรับเด็กและผู้ใหญ่เป็นต้น

2. การทดสอบเป็นกลุ่ม การทดสอบแบบนี้ใช้แบบทดสอบที่คิดขึ้นพิเศษสำหรับใช้ทดสอบเชาวน์ปัญญาเป็นกลุ่ม เพื่อที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ผลของคะแนนสอบเชาวน์ปัญญา

แบบนี้จะไม่แน่นอนเท่ากับการทดสอบเป็นรายบุคคล ตัวอย่างแบบทดสอบกลุ่มนี้ที่ใช้กันแพร่หลายคือ Kihlman - Anderson Intelligence Test, Lorge - Thorndike Intelligence Test และ California Test of Mental Maturity เป็นต้น

การสื่อความหมายของการทดสอบเชาวน์ปัญญา วิลเลี่ยม สเตอร์น (William Stern) นักจิตวิทยาชาวเยอรมันเป็นบุคคลแรกที่บัญญัติศัพท์คำว่าระดับความสามารถทางเชาวน์ปัญญา หรือ เกณฑ์ภาคเชาวน์ (Intelligence Quotient) ซึ่งเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$I.Q = \frac{MA}{CA} \times 100$$

I.Q = Intelligence Quotient

MA = Mental Age คืออายุสมอง ซึ่งได้จากการตอบแบบทดสอบอายุสมอง

CA = Chronological Age หมายถึงอายุตามปฏิทินหรืออายุจริง

แบบทดสอบ เคอะโปรเกรสซีฟ แมทรีซิส (The Progressive Matrices) แบบทดสอบนี้ได้พัฒนาขึ้นในประเทศอังกฤษ โดย เจ.ซี.ราเวน (J.C. Raven) ซึ่งออกแบบสร้างขึ้นเพื่อวัดองค์ประกอบทั่วไป (g - factor) ของสเปียร์แมน (Spearman) มีลักษณะเป็นแบบไม่ใช้ภาษาตัวแบบทดสอบเป็นรูปต่างๆ ที่จัดเป็นระบบภาพเป็นรูปทรงเรขาคณิต

แบบทดสอบนี้มี 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 The Coloured Progressive Matrices (CPM)

ชุดที่ 2 The Standard Progressive Matrices (SPM)

ชุดที่ 3 The Advanced Progressive Matrices (APM)

ลักษณะของแบบทดสอบ ประกอบด้วย รูปภาพที่จัดเป็นชุดย่อยๆ 3 - 5 ชุด และข้อปัญหาแต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดไปตอบ อาจเป็น 6 - 8 ตัวเลือก โดยมีภาพที่กำหนดให้ 1 ภาพ ซึ่งภาพนี้มีส่วนที่ขาดหายไป ให้ผู้รับการทดสอบเลือกเอาภาพที่เป็นตัวเลือก 1 ภาพ ซึ่งคิดว่าเป็นส่วนที่ขาดหายไปของภาพที่กำหนด แล้วทำภาพนั้นสมบูรณ์ แบบทดสอบนี้ดำเนินการทดสอบเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ (Anastasi. 1968 : 241 - 247)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้แบบทดสอบชุดที่ 2 คือ The Standard Progressive Matrices (SPM) แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นมาเพื่อใช้กับบุคคลที่อยู่ในทุกระดับอายุ ทุกเพศ ไม่ว่าระดับการศึกษา เชื้อชาติ หรือสภาวะร่างกายจะเป็นอย่างไรก็ตาม แบ่งเป็นชุดของข้อปัญหาชุดย่อยๆ ได้ 5 ชุด คือ A, B, C, D และ E ซึ่งแต่ละชุดมีข้อปัญหา จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมด

60 ข้อ ลักษณะของข้อปัญหาเป็นภาพขาวดำ สำหรับสองชุดแรกถึง A และ B นั้น แบบฟอร์มของรูปภาพเป็นเช่นเดียวกับข้อปัญหาในชุด A และ B ของ CPM ตั้งแต่ชุด C, D และ E เป็นข้อปัญหาที่มีความยากและรูปฟอร์มซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ

การทดสอบความสามารถทางเชาวน์ปัญญา โดยใช้ แบบทดสอบ The Progressive Matrices คือการทดสอบที่ง่ายๆ แบบหนึ่งไม่สลับซับซ้อนไม่มีอิทธิพลทางภาษา และวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง แบบทดสอบนี้จะบอกถึงความสามารถในการสังเกต (Ability in Observation) การรับรู้ทางการเห็น (Visual Perception) การคิดอย่างกระจ่าง (Clear Perception) และเหตุผลขัดแย้ง (Critical Reasoning)

แบบทดสอบนี้มีความสัมพันธ์กับ แบบทดสอบของ สแตนฟอร์ด - บิเนท์ เป็น .78 (ฉรงค์ศักดิ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ. 2519 : 123) และมีความสัมพันธ์ กับ Verbal test ของเวคสเลอร์ เป็น .58 กับ Performance เป็น .70 (สมทรง สุวรรณเลิศ. 2511 : 207) ซึ่งนับว่าเชื่อถือได้

จากการศึกษาทฤษฎีเชาวน์ปัญญาและแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า แบบทดสอบเสมอภาคทางวัฒนธรรมของ ราเวน คือ The Standard Progressive Matrices มีความเหมาะสมในการใช้ทดสอบความสามารถทางเชาวน์ปัญญา ทั้งนี้เพื่อวัดระดับเชาวน์ปัญญาของนักเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวทางด้านการเรียน แบบทดสอบนี้ใช้เวลาน้อย ทดสอบไม่ยากและที่สำคัญเชื่อถือได้

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว

งานวิจัยในประเทศ

ศึกษา พาหะมาก (2532 : 69-70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางสติปัญญาและการปรับตัวของนักเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 800 คน พบว่า พัฒนาการทางสติปัญญามีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับพัฒนาการทางการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว

3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว

3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว

สภาพครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อทัศนคติหรือพฤติกรรมของเด็ก เพราะบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวย่อมมีอิทธิพลในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้กับเด็ก (สุพัตรา สุภาพ. 2521 : 50) และ รุจ วรังษี(2515 : 39) กล่าวว่า บิดามารดาและผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้ที่ใกล้กล้ชิด และคลุกคลีอยู่กับเด็กเป็นประจำ เป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าคนอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ในด้านความประพฤติและการดำเนินชีวิตและสาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีปัญหาเรื่องการปรับตัว ประพฤติเป็นคนเกเร ที่เกิดจากครอบครัวผู้ปกครองนั้น ได้แก่ การแตกแยกหรือหย่าร้างในครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองทอดทิ้งไม่เอาใจใส่

นอกจากนี้ มาโนช สุขกฤษ์ (2526: 65) ได้ให้ความเห็นว่า เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการตาย การหย่าร้าง พ่อแม่แยกกันอยู่และสภาวะอื่น ๆ ที่ทำให้สูญเสียพ่อแม่ จะทำให้เด็กขาดความรักและความอบอุ่นที่ควรจะได้รับ เป็นคนมีปมด้อยในตนเอง เมื่อโตขึ้นจะประสบปัญหาการปรับตัวและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันทร์เอมและสุรางค์ จันทร์เอม (2529: 166-167) ได้กล่าวว่า ถ้าเด็กมาจากครอบครัวที่แตกแยก กล่าวคือ บิดามารดาหย่าร้างแยกกันอยู่ หรือบิดามารดามีภรรยาหลายคน ซึ่งบุตรของภรรยาแต่ละคนได้รับความรักไม่เท่าเทียมกัน จะทำให้เด็กขาดความสุข เกิดการเบื่อหน่ายบ้าน คิดว่าตนไม่เป็นที่ปราถนาของครอบครัวจึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาในที่สุด เช่น ประพฤติผิดกฎของโรงเรียน ไม่สนใจเรียน เล่นการพนัน หรือขโมยของผู้อื่น เป็นต้น

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

เฮทเทอริงตัน (Hetherington. 1984 : 389) ได้ศึกษาเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง มีการแสดงอารมณ์ของความทุกข์ และความผิดปกติของพฤติกรรม—พบว่า—วัยรุ่นต้องรับมือกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามปกติของพัฒนาการ และความบาดหมางของบิดามารดาในเวลาเดียวกันทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในการปรับตัวทางจิตวิทยาการใช้สิ่งเสพติด และแอลกอฮอล์

มอรัน (Moran. 1990 : 5347) ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาการปรับตัวทางด้านอารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นตอนต้น ที่มาจากครอบครัวแตกแยก ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การปรับตัวทางด้านอารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ของวัยรุ่นดังกล่าว ได้แก่ ความรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้งจากมารดากับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญอันเนื่องมาจากครอบครัวที่แตกแยก

มัล ฮอล์แลนด์ (Mul Holland. 1990 : 439 B) ได้ศึกษาสภาพจิตใจของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โดยศึกษากับกลุ่มเด็กวัยรุ่นจากโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 96 โรงเรียน พบว่า สถานการณ์หย่าร้างของพ่อแม่เป็นวิกฤติการณ์ที่เลวร้ายที่ กระทบกระเทือนจิตใจส่งผลระยะยาวต่อชีวิตเด็กด้วย ซึ่งมีความสอดคล้อง กับ แพนสกาย (Pansky. 1990 : 3143 - B) ได้ศึกษาบทบาททางเพศและการปรับตัวของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โดยทำการศึกษาเด็กเกรด 2 และเกรด 3 จำนวน 139 คน โดยเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง 56 คน และมาจากครอบครัวสมบูรณ์ 83 คน พบว่า การหย่าร้างก่อให้เกิดความแค้นแก่เด็ก ๆ เป็นอย่างมาก ซึ่งเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้างจะมีลักษณะดังนี้ คือ มีความวิตกกังวล ความกดดัน ความกลุ้มใจ ก้าวร้าว และมีปัญหาทางด้านการเรียนมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่สมบูรณ์

นอกจากนี้ อิเชนเบอร์เกอร์ (Eichengberger. 1990 : 792) ได้ศึกษาตัวแปรในครอบครัวที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง กลุ่มตัวอย่างเป็นบิดามารดาที่หย่าร้างแต่ยังไม่ได้แต่งงานใหม่ และเป็นผู้ดูแลเด็ก อายุ 5-18 ปี จำนวน 111 คน พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของบิดามารดาและระดับความขัดแย้งในครอบครัว นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า หน้าที่ของบิดามารดาที่หย่าร้างในการหาเลี้ยงครอบครัว ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับตัวของเด็ก

งานวิจัยในประเทศ

วิรวัฒน์ นิจเนตร (2526 : 197) ได้ศึกษาสภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวแตกแยกมีมโนภาพแห่งตนต่ำกว่า ซึมเศร้ามากกว่า วิตกกังวลมากกว่า และมีสุขภาพจิตส่วนรวมเสื่อมกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวปกติ

ศุภลักษณ์ พฤทธิพงศ์สิทธิ์ (2534 : 167) ได้ศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีพฤติกรรมชอบแกล้งเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้หย่าร้างกัน และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีมนุษยสัมพันธ์น้อยกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้หย่าร้างกัน และ นิลวรรณ ศิริอังกุล (2535:76) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุระหว่าง 11-16 ปี จำนวน 534 คน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวปกติภาพจิตด้านการปรับตัวทางอารมณ์ดีกว่านักเรียนในครอบครัวที่แตกแยก

โดยสรุปจากเอกสาร และงานวิจัยที่กล่าวมา–จะเห็นได้ว่า–สถานภาพของบิดามารดา มีผลกระทบ ต่อสุขภาพจิต การปรับตัวในด้านต่างๆ รวมทั้งการเกิดพฤติกรรมของเด็ก มีผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างในสังคม และที่สำคัญอาจทำให้เกิดปัญหาด้านสังคม เช่น ติดยาเสพติด การลักขโมย–อาชญากรรมได้

3.2 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว

3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (สมทรง สุวรรณเลิศ 2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หรือยากจนมักจะมีปัญหามากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้าน อารมณ์ และโสภา ชูพิชัยกุล และคนอื่นๆ (ม.ป.ป. .108) กล่าวว่า สาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมหมายถึงการมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเองจึงทำให้ความกดดันน้อย บุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียด หรือมีข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว

งานวิจัยต่างประเทศ

การ์ริสัน และคนอื่นๆ (Garrison and Others . 1964 : 403 - 407) ได้ศึกษาถึง องค์ประกอบอันมีผลต่อผลการเรียนของนักเรียน พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้

ริงเนส (Ringness. 1968 : 270 citing Warner. 1948 : 113 - 119) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่า พวกชนชั้นกลางจะเป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวล ปรับตัวเข้ากับสังคมลำบาก มากชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง และจากรายงานผลการประชุมของคณะกรรมการเกี่ยวกับสุขภาพจิต (The Joint Commission on Mental Health of Children. 1973 : 25) ซึ่งศึกษากับพวกอินเดียแดงอเมริกัน พบว่าความยากจนและมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเป็น

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจอย่างมาก เช่น เป็นพวกที่ติดสุรา โรคประสาท ปรับตัวอยู่ในสังคมได้ไม่ดี เป็นคนเฉยเมย และแยกตัวเอง

งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ บรรเทิงสุข (2510 : 247 - 249) ได้สำรวจสภาพทั่วๆ ไปทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนเพื่อศึกษาดูว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหา และความต้องการของนักเรียนอย่างไรบ้าง โดยได้ศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ประสบปัญหาแตกต่างกัน

และทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54-56) ได้ศึกษาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 120 คน ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนนั้น ได้แก่สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในบ้าน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น และ พบว่า ฐานะของครอบครัวที่แตกต่างกัน ทำให้ลักษณะของปัญหาที่เด็กประสบแตกต่างกันด้วย

ธีรศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ (2515 : 80 -81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ชั้นระกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่2 ประจำปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในวิทยาลัยครูในภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ จะมีปัญหาด้านการปรับปรุงตัวสูงที่สุด ฐานะที่แตกต่างกันทำให้บุคคลพบปัญหาแตกต่างกัน

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 88) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา พบว่า โดยส่วนรวมแล้วนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ต่ำ ปานกลาง และสูง มีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวมากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและสูง

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ จะพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสำคัญมาก มีผลและมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของวัยรุ่นมาก และทำให้เกิดการปรับตัวที่แตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่แล้วเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและสูง

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว

อุรัญญา รุกขมธุร์ (2526 : 6-7) ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความรู้สึกของครูอาจารย์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนหมายถึง สภาพการณ์ต่างๆ ในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนและครูเป็นต้นว่า ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน ได้แบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. การเรียนการสอนหมายถึง สภาพหรือบรรยากาศการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีสอน การวัดผล ตำรา และเอกสารประกอบการสอน

2. การบริหารงานหมายถึง แนวนโยบายการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนกฎข้อบังคับและระเบียบวินัยที่มีผลบังคับใช้กับนักเรียนและครู เป็นต้น

3. การให้บริการนักเรียนหมายถึง การบริการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน เช่น บริการแนะแนว บริการอาหารกลางวัน บริการสุขภาพ บริการห้องสมุด บริการรับส่ง เป็นต้น

4. การจัดกิจกรรมนักเรียนหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนเพื่อให้การศึกษาที่สมบูรณ์แก่นักเรียน เช่น กิจกรรมการปกครอง ชุมนุมทางวิชาการ กิจกรรมรื่นเริงและกีฬา เป็นต้น

5. สังคมกลุ่มเพื่อนหมายถึง ความสัมพันธ์ในหมู่นักเรียนและครู การคบเพื่อนของนักเรียนภายในโรงเรียน การรวมกลุ่มความสัมพันธ์และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาการกลุ่มที่จัดขึ้นในโรงเรียน

6. อาคารสถานที่หมายถึง ลักษณะของสถานที่ภายในโรงเรียน เช่น ตึกเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โรงอาหาร ที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งการจัดตกแต่งบริเวณความสะอาดของอาคารและบริเวณ การบำรุงรักษาและสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน เช่น กลิ่นเหม็น เสียงรบกวน แหล่งเสื่อมโทรม เป็นต้น

7. จริยธรรมหมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับความประพฤติของครูและนักเรียนที่อยู่ในศีลธรรมอันดี มีการปฏิบัติไปในทางสร้างสรรค์ และทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างผาสุข

ชิรวัฒน์ นิจเนตร (2526 : 28-29) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยแบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ และอาณาบริเวณที่อยู่รวมไปถึงลักษณะการจัด การตกแต่งและการใช้พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

2. สภาพแวดล้อมทางด้านสภาพสังคมหมายถึงการปฏิสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

3. สภาพแวดล้อมทางจิตหมายถึง ลักษณะการรับรู้ขององบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าสอดคล้องกับความคิดและความต้องการของเขาหรือไม่เพียงไร เช่น การรับรู้เกี่ยวกับความสมเหตุและผลระหว่างการกระทำของเขากับผลที่ได้รับ

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวินและคนอื่น ๆ (วิลาศ บุญทองขาว.2526 :16 ; อ้างอิงมาจาก Lewin and others. 1939 : 271-279) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตยมีแนวโน้มเป็นเด็กก้าวร้าว หยาบกระด้าง ไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้นกลับส่งเสริมให้นักเรียรู้จักสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน การเรียนราบรื่นมีบรรยกาศที่น่าสบายใจน่าเรียน เพราะครูรู้จักขจัดความกดดันความเกรงกลัวใด ๆ ออกไปจากชั้นได้

บุช (Bush. 1942 : 645-656) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความรู้จักกับเด็ก ให้ความเห็นอกเห็นใจเด็ก รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เด็กจะเรียนได้ดี และมีความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียนได้สูง ซึ่งต่างกับครูที่มุ่งสอนโดยวิธีกดดันให้เด็กยอมรับความต้องการของตน ผลที่สุดเด็กจะไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1954: 296-297) ได้ศึกษาสุขภาพจิตที่เกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน พบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่ง ที่มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

งานวิจัยในประเทศ

อุรัญญา รุกขมธุร์ (2526 : 100-105) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิคและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการส่วนใหญ่ที่เหมือนกันคือ มีความต้องการในการ

ปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนสูงเป็นอันดับหนึ่ง และด้านการเรียนการสอนเป็นอันดับรองลงมา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนในวัยนี้ ต้องการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพราะสภาพแวดล้อมที่สับสนในสังคม อาจก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัว ทางด้านร่างกายและจิตใจ

สมศรี บุญอรุณรักษา (2539 : 106-108) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเครือคาทอลิค โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,808 คน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมในโรงเรียนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางด้านการเรียนของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน เพื่อน สถานที่ อาคารต่างๆ ห้องเรียน รวมทั้งความสัมพันธ์ของบุคคลในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2540 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 24,017 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 12,056 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 11,961 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2540 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1,060 คน จากตารางการสุ่มตัวอย่างของ Yamane. (Yamane.1970 :580-581) แบ่งเป็นนักเรียนชาย 543 คน นักเรียนหญิง 517 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Startified Random Sampling) โดยใช้ชั้นปีและเพศเป็นชั้นมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ด้วยความเชื่อมั่น ร้อยละ 97 ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,060 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียน ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้งหมด 32 โรงเรียน มีโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 9 โรงเรียน, โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 15 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 8 โรงเรียน ซึ่งแบ่งขนาดของโรงเรียนดังนี้ คือ

ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 500 คน

ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501 - 1,500 คน

ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 - 2,500 คน

สุ่มโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย คือการจับสลาก จำนวน 16 โรงเรียนสุ่มขนาดให้ครบทุกขนาด และมีกลุ่มตัวอย่างทุกอำเภอ ซึ่งผลการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนมีดังนี้

1. อำเภอเมือง	-โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย	โรงเรียนขนาดใหญ่
	-โรงเรียนสงวนหญิง	โรงเรียนขนาดใหญ่
	-โรงเรียนตลิ่งชันวิทยา	โรงเรียนขนาดกลาง

2. อำเภอดอนเจดีย์	-โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	โรงเรียนขนาดใหญ่
	-โรงเรียนสระกระโจม	โรงเรียนขนาดกลาง
3. อำเภอเดิมบางนางบวช	-โรงเรียนบ่อกรุวิทยา	โรงเรียนขนาดกลาง
	-โรงเรียนทุ่งคลีโดกช้างวิทยา	โรงเรียนขนาดเล็ก
4. อำเภอบางปลาม้า	-โรงเรียนบางปลาม้า	โรงเรียนขนาดใหญ่
	-โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2	โรงเรียนขนาดกลาง
5. อำเภอศรีประจันต์	-โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา	โรงเรียนขนาดกลาง
6. อำเภอสองพี่น้อง	-โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา	โรงเรียนขนาดเล็ก
7. อำเภอสามชุก	-โรงเรียนสามชุกฯ	โรงเรียนขนาดใหญ่
	-โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6	โรงเรียนขนาดกลาง
	-โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม	โรงเรียนขนาดเล็ก
8. อำเภออู่ทอง	-โรงเรียนอู่ทอง	โรงเรียนขนาดใหญ่
9. อำเภอด่านช้าง	-โรงเรียนด่านช้างวิทยา	โรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นที่ 3 ในแต่ละโรงเรียนจำแนกตามระดับชั้นออกเป็น 3 กลุ่มคือ นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละระดับชั้นจำแนกเพศชายและหญิง จำแนกกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ คือ

1. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 8,605 คน
   เป็นนักเรียนชาย จำนวน 4,257 คน
   เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 4,348 คน
   กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน
2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 7,615 คน
   เป็นนักเรียนชาย จำนวน 4,118 คน
   เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 3,497 คน
   กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 342 คน
3. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 7,797 คน
   เป็นนักเรียนชาย จำนวน 4,098 คน
   เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 3,709 คน
   กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 348 คน

ขั้นที่ 4 สุ่มอย่างง่ายในแต่ละกลุ่มในข้อ 3 จากวิธีดังกล่าวได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,060 คน เป็นนักเรียนชาย 543 คน และนักเรียนหญิง 517 คน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1)

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน/ระดับชั้น	ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง			
				ชาย	หญิง	รวม	%
	ระดับชั้น ม. 1						
1.	สามชุกฯ	ใหญ่	426	37	36	73	17.14
2.	ด่านช้าง	เล็ก	78	38	37	75	96.15
3.	ทุ่งคลี	กลาง	95	38	36	74	77.89
4.	บางปลาม้า	ใหญ่	511	38	36	74	14.48
5.	บรรหาร 6	กลาง	319	38	36	74	11.29
	รวม	5	1,429	189	181	370	25.89
	ระดับชั้น ม.2						
6.	ทุ่งแฝก	เล็ก	126	34	34	68	53.97
7.	บรรหาร 1	ใหญ่	397	35	33	68	17.13
8.	ตลิ่งชัน	กลาง	186	35	34	69	37.09
9.	หรรษา 2	กลาง	162	35	33	68	41.97
10.	สระกระโจม	กลาง	332	35	33	67	20.18
	รวม	5	1,076	174	168	342	31.78
	ระดับชั้น ม.3						
11.	หนองวัลย์เปรียง	เล็ก	96	30	28	58	60.42
12.	สรวงสุทธา	กลาง	142	30	28	58	40.85
13.	อู่ทองศึกษา	ใหญ่	192	30	28	58	30.21
14.	บ่อกรุ	กลาง	150	30	28	58	38.67
15.	สงวนหญิง	ใหญ่	493	-	56	56	11.15
16.	กรรณสูตร	ใหญ่	550	60	-	60	10.91
	รวม	6	1,623	180	168	348	21.44
	รวมทั้งหมด	16	4,128	543	517	1,060	25.68

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
2. แบบสอบถามด้านครอบครัว
3. แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน
4. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
5. แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามด้านส่วนตัว แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านส่วนตัวของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับชั้นที่กำลังเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามด้านส่วนตัวของนักเรียน

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านส่วนตัวของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง☐ และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ครบถ้วน

1. เพศ ☐ ชาย
   เพศ ☐ หญิง
2. ระดับที่กำลังศึกษา
   - ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1
   - ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
   - ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การตั้งใจเรียน และการวางแผนในการเรียน โดยขั้นตอนตอนการสร้าง ดังนี้

1.2.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนิสัยในการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามนิสัยในการเรียนของ ปรานี ปฐมชัยวัฒน์ (2534 : ภาคผนวค) และศรีระพร จันทโนทก (2538 : ภาคผนวก) นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ นำแบบสอบถามนิสัยในการเรียนไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เพื่อตรวจความเหมาะสมด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

1.2.3 นำแบบสอบถามนิสัยในการเรียน ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวังหว้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียน 25%ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามนิสัยในการเรียน จำนวน 44 ข้อ เมื่อนำไปวิเคราะห์ได้แบบสอบถามนิสัยในการเรียน จำนวน 21 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.26 - 6.84

1.2.4 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha - coefficient) ของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2536 : 132-133) ซึ่งแบบสอบถามนิสัยในการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8716

1.2.5 ลักษณะของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยในการเรียน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนแล้ว โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับการกระทำเป็นประจำมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

บ่อยครั้งที่สุด หมายถึง นักเรียนกระทำเป็นประจำ
บ่อย หมายถึง นักเรียนกระทำเกือบทุกครั้ง
ปานกลาง หมายถึง นักเรียนกระทำเป็นบางครั้ง
บางครั้ง หมายถึง นักเรียนกระทำนาน ๆ ครั้ง
ไ ม่เคยเลย หมายถึง นักเรียนกระทำนานครั้งมากหรือไม่เคยกระทำเลย

แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยครั้งที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
0	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ					
00	ข้าพเจ้าทำการบ้านทุกวิชาด้วยตนเอง					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด ให้ 5 คะแนน
บ่อย ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง ให้ 3 คะแนน
บางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ไม่เคยเลย ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในทางลบให้คะแนน ดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด	ให้	1	คะแนน
บ่อย	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
บางครั้ง	ให้	4	คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	5	คะแนน

2. แบบสอบถามด้านครอบครัว แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

2.1 เป็นแบบสอบถามด้านครอบครัวของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับรายได้ สถานภาพของบิดามารดา

ตัวอย่างแบบสอบถามด้านครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านครอบครัวของนักเรียน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว ปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ และเติมข้อความลงในช่องว่าง ให้ครบถ้วน

1. บิดามารดาของนักเรียนมีรายได้รวมกันต่อเดือนประมาณเดือนละเท่าไร.....บาท
2. สถานภาพของบิดามารดา
   - ☐ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
   - ☐ บิดามารดาแยกกันอยู่
   - ☐ บิดามารดาหย่าร้าง
   - ☐ บิดาถึงแก่กรรม
   - ☐ มารดาถึงแก่กรรม

2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ได้แก่ ความสนใจ ซักถาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียน ให้เงินและทุนทรัพย์ในการใช้จ่าย ให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษานิยาศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามด้านครอบครัวของ ชฎาวีณ์ สุวรรณรัตน์ (2537 : ภาคผนวค) และศรีระพร จันทโนทก (2538 : ภาคผนวค) ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามด้านครอบครัว นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยวตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ดร.อารี พันธ์มณี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เพื่อตรวจหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2.2.3 นำแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวังหว้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25%โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง จำนวน 18 ข้อ เมื่อนำไปวิเคราะห์ได้แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.71 - 8.08

2.2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha - coefficient) ของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2536 : 132-133) ซึ่งแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8718

2.2.5 ลักษณะของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดเกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ปกครอง หรือบิดามารดากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับการกระทำเป็นประจำมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

บ่อยครั้งที่สุด	หมายถึง	ผู้ปกครองกระทำเป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	ผู้ปกครองกระทำเกือบทุกครั้ง
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ปกครองกระทำเป็นบางครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ผู้ปกครองกระทำนานๆ ครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ผู้ปกครองกระทำนานครั้งมากหรือไม่เคยกระทำเลย

แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยครั้งที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
0	ผู้ปกครองซื้ออุปกรณ์การเรียนให้ข้าพเจ้า					
00	ผู้ปกครองซักถามข้าพเจ้าเกี่ยวกับการเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด ให้ 5 คะแนน
บ่อย ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง ให้ 3 คะแนน
บางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ไม่เคยเลย ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในทางลบให้คะแนน ดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด ให้ 1 คะแนน
บ่อย ให้ 2 คะแนน
ปานกลาง ให้ 3 คะแนน
บางครั้ง ให้ 4 คะแนน
ไม่เคยเลย ให้ 5 คะแนน

2.3 แบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนที่บิดามารดามีต่อเป้าหมายการเรียนของนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบิดามารดา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3.2 ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา แล้วนำแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เพื่อตรวจความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้

2.3.3 นำแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวังหว้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา จำนวน 24 ข้อ เมื่อนำไปวิเคราะห์ได้แบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.39 - 5.49

2.3.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha - coefficient) ของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2536 : 132-133)ซึ่งแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .817

2.3.5 ลักษณะของแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดเกี่ยวกับความคาดหวังของบิดามารดาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

/ตัวอย่างแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับความคาดหวังของบิดามารดา แล้วโปรดขีด เครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนจริงพอควร

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความบางครั้งตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน บางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็น

ไม่จริง หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

ไม่จริงที่สุด หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

แบบสอบถามความคาดหวังของบิดมารดา

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
0	บิดามารดาต้องการให้ทำงานรับราชการ					
00	บิดามารดาไม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนในระดับที่สูงกว่านี้					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริง ให้ 4 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

ไม่จริง ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริง ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

ไม่จริง ให้ 4 คะแนน

ไม่จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

3. แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน เป็นแบบสอบถามที่ถามการปรับตัวทางด้านการเรียน ได้แก่ ด้านความวิตกกังวลในการเรียน การแก้ปัญหาทางการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน บรรยากาศการเรียนการสอน การปฏิบัติตนในการเรียนในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของ สมศรี บุญอรุณรักษา(2539 : ภาคผนวค) และ ด้านการเรียนของ ศรีระพร จันทโนทก (2538 : ภาคผนวค) นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ นำแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี รองศาสตราจาร์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เพื่อตรวจความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้

3.3 นำแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวังหว้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนจำนวน 55 ข้อ เมื่อนำไปวิเคราะห์ได้แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน จำนวน 37 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.01 - 7.84

3.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha - coefficient) ของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2536 : 132-133) ซึ่งแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .913

3.5 ลักษณะของแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียน แล้วโปรดขีด เครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียน จริงพอควร

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความบางครั้งตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียน บางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นและ การกระทำ

ไม่จริง หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมาก

ไม่จริงที่สุด หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
0	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามครู					
00	ข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริง ให้ 4 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

ไม่จริง ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	1 คะแนน
จริง	ให้	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3 คะแนน
ไม่จริง	ให้	4 คะแนน
ไม่จริงที่สุด	ให้	5 คะแนน

4. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพภายในห้องเรียน นอกห้องเรียน อาคารสถานที่ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ของ เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535 : ภาคผนวค) และ สมศรี บุญอรุณรักษา (2539 : ภาคผนวค) นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ นำแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ตรวจความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้

4.3 นำแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวังหว้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียน 25 % ที่ได้คะแนนสูง และ 25 % ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จำนวน 53 ข้อ เมื่อนำไปวิเคราะห์ได้แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จำนวน 39 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.09 -5.37

4.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536 : 132-133) ซึ่งแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .879

4.5 ลักษณะของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

คำชี้แจง _ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนจริงพอควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความบางครั้งตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียน บางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำ
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมาก
ไม่จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
0	อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว					
00	แสงสว่างภายในห้องเรียนมีน้อย					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
จริง ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
ไม่จริง ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด ให้ 1 คะแนน
จริง ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
ไม่จริง ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

5. แบบทดสอบทางเชาวน์ปัญญา The Progressive Matrices

ใช้ชุดที่ 2 คือ The Standard Progressive Matrices เป็นแบบทดสอบที่ John C. Raven สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับบุคคลทุกระดับ ทุกอายุ การศึกษา และเชื้อชาติ ประกอบด้วย แบบสอบย่อย 5 ชุด คือ A, B, C, D และ E ซึ่งแต่ละชุดมีข้อปัญหา จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ลักษณะของข้อปัญหาเป็นภาพขาว คำ ในชุด A และ B มีลักษณะปัญหาค่อนข้างง่ายไม่สลับซับซ้อน ชุด C และชุด D และ E เป็นข้อปัญหาที่มีความยากและรูปภาพมีลักษณะซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ

การให้คะแนน

แบบทดสอบนี้ ให้คะแนนแต่ละข้อปัญหาเป็น 1 คะแนน แบบทดสอบชุดนี้ จึงมีคะแนนเต็ม 60 คะแนน สำหรับผู้ตอบถูกคะแนนของแต่ละคนคิดจากการรวมคะแนนที่ได้จากการตอบถูกทุกข้อ

การแปลความหมาย

แบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญา ชุดนี้แบ่งระดับสติปัญญาของบุคคลออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับที่ 1 พวกฉลาดกว่าปกติ เป็นพวกที่มีผลการทดสอบได้ตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ที่ 75 ขึ้นไป มี ระดับเชาวน์ปัญญา ระหว่าง 110 - 119 ขึ้นไป

2. ระดับที่ 2 พวกปานกลาง ระดับปกติ เป็นพวกที่มีความสามารถในการทดสอบ ซึ่งมีคะแนนระหว่าง ตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ที่ 25 - 75 มีระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ระหว่าง 90-109

3. ระดับที่ 3 พวกต่ำกว่าปานกลาง พวกนี้ได้คะแนนที่ตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ ตั้งแต่ 20-25 มีระดับเชาวน์ปัญญา อยู่ระหว่าง 80-89

<u>วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล</u>

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต และ ขอความอนุเคราะห์ จากอาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน 2540 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2540 ได้ข้อมูลกลับมาจำนวน 1,060 ฉบับ ครบ 100%

3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อของนักเรียน ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

<u>วิธีจัดกระทำข้อมูล</u>

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วๆ ไปคิดค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson Product Moment Corrolation Coefficient)

3. ค้นหาตัวพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

<u>สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2536 : 139-140)

$$t = \frac{\overline{X}_H - \overline{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} \quad \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\overline{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\overline{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S^2_H แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S^2_L แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H, n_L แทน จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

2.2 การหาค่าความชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2536 : 132-133)

$$\alpha = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน โดยใช้สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2536 :153)

3.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS V. 6

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

<u>สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล</u>

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F แทน แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution

f แทน Degree of freedom

SS แทน Sum of Squares

MS แทน Mean Squares

R^2 แทน กำลังสองค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

SE แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์

SEb แทน ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์

b แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

B แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$\hat{Y}$ แทน ค่าพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนโดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Z}$ แทน ค่าพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนโดยใช้คะแนนมาตรฐาน

a แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

Y แทน การปรับตัวด้านการเรียน

X_1 แทน เพศ

X_2 แทน ลูกคนแรก

X_3 แทน ลูกคนเล็ก

X_4 แทน บิดามารดาอยู่รวมกัน

X_5 แทน บิดามารดาแยกกันอยู่

X_6 แทน บิดามารดาหย่าร้าง

X_7 แทน มารดาถึงแก่กรรม

X_8 แทน ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

X_9 แทน ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

X_{10} แทน ระดับเชาวน์ปัญญา

X_{11} แทน นิสัยในการเรียน

X_{12} แทน การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

X_{13} แทน ความคาดหวังของบิดามารดา

X_{14} แทน สภาพห้องเรียน

X_{15} แทน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

X_{16} แทน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

X_{17} แทน สภาพโรงเรียน

X_{18} แทน ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. ข้อมูลทั่วไปคิดค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Cofficient)

3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่ง เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี คือ

1.1 จำนวนร้อยละ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น ลำดับการเกิด สถานภาพของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจ

1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ด้านส่วนตัวได้แก่ ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน ด้านครอบครัว ได้แก่ การสนับสนุนการเรียน ความคาดหวังของบิดามารดา และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่นอกห้องเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น ลำดับการเกิด สถานภาพของบิดามารดา และ ฐานะทางเศรษฐกิจปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น ลำดับการเกิด สถานภาพของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจ

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	
		จำนวน/คน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	543	51.2
	หญิง	517	48.8
	รวม	1060	100.0
2. ระดับชั้น	ม. 1	370	34.9
	ม. 2	342	32.3
	ม. 3	348	32.8
	รวม	1060	100.0
3. ลำดับการเกิด	ลูกคนแรก	447	42.2
	ลูกคนกลาง	220	20.8
	ลูกคนเล็ก	393	37.1
	รวม	1060	100.0
4. สถานภาพของบิดามารดา	บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	752	70.9
	บิดามาราดาแยกกันอยู่	127	12.0
	บิดามารดาหย่าร้าง	80	7.5
	บิดาถึงแก่กรรม	69	6.5
	มารดาถึงแก่กรรม	32	3.0
	รวม	1060	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	
		จำนวน/คน	ร้อยละ
5. ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว	ต่ำ	439	41.4
	ปานกลาง	407	38.4
	สูง	214	20.2
	รวม	1060	100.0

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นนักเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 51.2 และนักเรียนหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.8 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นพบว่า ระดับชั้นที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุด คือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมา คือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 32.8 และจำนวนนักเรียนที่น้อยที่สุด คือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 32.3 และจำแนกตามลำดับการเกิด พบว่า ลำดับการเกิดของนักเรียนลูกคนแรกมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมา คือลำดับการเกิดลูกคนเล็ก คิดเป็นร้อยละ 37.1 และลำดับการเกิดลูกคนกลางมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.8

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของบิดามารดาของนักเรียน พบว่า สถานภาพของบิดามารดาของนักเรียนที่มีจำนวนมากที่สุด คือบิดามารดาอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 70.9 รองลงมา คือบิดามารดาแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 12.0 บิดามารดาหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 7.5 บิดาถึงแก่กรรม คิดเป็นร้อยละ 6.5 มารดาถึงแก่กรรม คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ และจำแนกตามฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน พบว่า ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมา คือฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.4 และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูงมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.2 ตามลำดับ

1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน ด้านครอบครัว ได้แก่ การสนับการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดาและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่นอกห้องเรียน และการปรับตัวด้านการเรียน ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนสภาพโรงเรียน ลักษณะ สถานที่นอกห้องเรียนและการปรับตัวด้านการเรียน

ตัวแปร	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น N= 1060		
	$\overline{X}$	S.D	ระดับคะแนนเฉลี่ย
ด้านส่วนตัว			
- ระดับเชาวน์ปัญญา	2.7	0.31	ปานกลาง
- นิสัยในการเรียน	3.51	0.49	ปานกลาง
ด้านครอบครัว			
- การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง	3.64	0.63	ปานกลาง
- ความคาดหวังของบิดามารดา	3.28	0.38	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน			
- สภาพห้องเรียน	3.52	0.61	ปานกลาง
- ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู	3.86	0.65	ปานกลาง
- ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.82	0.63	ปานกลาง
- สภาพโรงเรียน	3.66	0.59	ปานกลาง
- ลักษณะสถานที่นอกห้องเรียน	3.47	0.48	ปานกลาง
การปรับตัวด้านการเรียน	3.55	0.50	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยของตัวแปร ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่นอกห้องเรียน และการปรับตัวด้านการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1" ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}
X_1	1.000	-.006	-.147*	.031	-.030	-.008	.023	.081	-.052	.058	.231**
X_2		1.000	-.405	-.023	.008	.066	.050	-.069	.049	-.108	.045
X_3			1.000	-.021	.094	.009	-.101	-.017	.010	.015	-.075
X_4				1.000	-.513**	-.431**	-.389**	.082	-.088	-.016	.063
X_5					1.000	-.112	-.101	-.073	.052	.020	-.090
X_6						1.000	-.076	-.060	.017	.097	.072
X_7							1.000	-.039	.105	-.105	-.027
X_8								1.000	-.663**	.021	-.068
X_9									1.000	-.045	-.019
X_{10}										1.000	.021
X_{11}											1.000
X_{12}											
X_{13}											
X_{14}											
X_{15}											
X_{16}											
X_{17}											
X_{18}											
Y											

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 (ต่อ)

X_{12}	X_{13}	X_{14}	X_{15}	X_{16}	X_{17}	X_{18}	Y
.120	.113	.086	.099	.220**	.128	-.014	.275**
-.015	-.020	-.097	.011	-.039	.077	.027	-.040
-.054	-.046	.043	-.049	-.029	-.070	-.001	-.051
.127	.001	.052	.119	.048	.072	-.068	.034
-.175**	.012	-.037	-.078	-.040	-.081	-.071	-.063
.013	-.008	.039	-.053	-.013	.010	.090	.079
-.028	-.055	-.087	-.065	-.027	.020	.071	-.089
-.059	-.081	-.012	-.049	.012	-.082	-.071	-.026
.022	.069	.123	.046	.018	.062	-.118	-.025
.109	.016	.111	.051	.130	.074	-.015	.192**
.457**	.196**	.260**	.322**	.349**	.227**	.238**	.429**
1.000	.210**	.227**	.370**	.423**	.277**	.146**	.361**
	1.000	.237**	.233**	.224**	.155*	.127	.127**
		1.000	.387**	.385**	.272**	.253**	.295**
			1.000	.550**	.292**	.187**	.381**
				1.000	.312**	.216**	.473**
					1.000	.408**	.386**
						1.000	.314**
							1.000

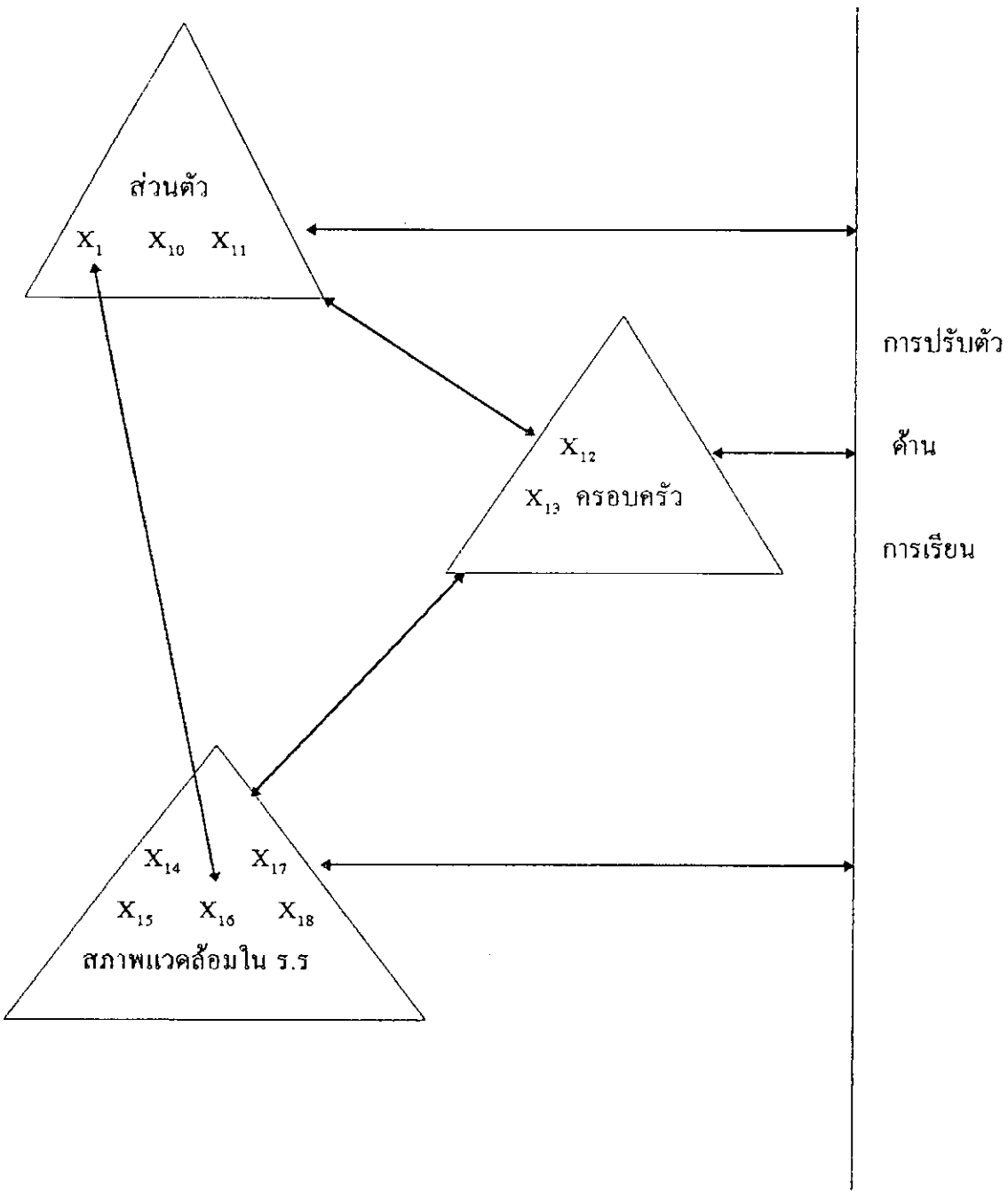

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากตาราง 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างตัวพยากรณ์กับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าระหว่าง -0.025 - 0.473 ซึ่งตัวแปร เพศ(X_1) ระดับเชาวน์ปัญญา(X_{10}) นิสัยในการเรียน(X_{11}) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง (X_{12}) ความคาดหวังของบิดามารดา(X_{13}) สภาพห้องเรียน (X_{14}) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (X_{15}) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_{16}) สภาพโรงเรียน(X_{17}) และลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน (X_{18}) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้" ปรากฏผลดังตาราง 5 - 6

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	7	49416.635	7059.519	34.843**
Residual	362	73344.175	202.608	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรระดับเชาวน์ปัญญา ตัวแปรเพศ ตัวแปรลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียนและตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถใช้สมการเชิงเส้น สร้างสมการพยากรณ์ได้ ผลการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	R^2	F
X_{15} (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน)	1.055	.253	.214	.224	106.337**
X_{11} (นิสัยในการเรียน)	.432	.089	.218	.303	80.052**
X_{17} (สภาพโรงเรียน)	.667	.201	.155	.350	65.704**
X_{10} (ระดับเชาวน์ปัญญา)	3.884	1.169	.136	.367	52.922 **
X_1 (เพศ)	5.158	1.555	.141	.380	44.720**
X_{18} (ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)	.651	.214	.138	.395	39.627**
X_{16} (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)	.443	.218	.101	.402	34.843**

R^2 = .402

SE = 14.234

a = 4.060

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรระดับเชาวน์ปัญญา ตัวแปรเพศ ตัวแปรลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียนและตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 7 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนได้ ร้อยละ 40.20 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า "ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้" โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการ โดยใช้ค่าในตารางที่ 6

ผลการสร้างสมการพยากรณ์มีดังนี้

ในการสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในตาราง 6 มาเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1โดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 4.060 + 1.055 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .432 (นิสัยในการเรียน) + .667 (สภาพโรงเรียน) + 3.884 (ระดับเชาวน์ปัญญา) + 5.158 (เพศ) + .651 (ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน) + .443 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.214 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.218 (นิสัยในการเรียน) + 0.155 (สภาพโรงเรียน) + 0.136 (ระดับเชาวน์ปัญญา) + 0.141 (เพศ) + 0.121 (ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน) + 0.101 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2" ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}
X_1	1.000	-.019	.077	.005	.043	.016	-.053	-.002	-.041	-.004	.013
X_2		1.000	-.453	.014	.006	.030	-.020	.050	-.052	-.011	.040
X_3			1.00 0	-.049	.034	-.011	.050	-.011	.013	.083	-.040
X_4				1.000	-.554**	-.433**	-.461**	.057	.026	.001	.144*
X_5					1.000	-.100	-.107	-.088	.040	-.051	-.156
X_6						1.000	-.083	-.085	-.026	.003	-.007
X_7							1.000	.107	-.073	.057	-.076
X_8								1.000	-.718**	.036	.126
X_9									1.000	-.054	-.167
X_{10}										1.000	-.414
X_{11}											1.000
X_{12}											
X_{13}											
X_{14}											
X_{15}											
X_{16}											
X_{17}											
X_{18}											
Y											

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 (ต่อ)

X_{12}	X_{13}	X_{14}	X_{15}	X_{16}	X_{17}	X_{18}	Y
.021	.031	-.141	.068	.074	-.022	.011	.017
.026	.040	.018	.123	.102	.092	.017	.075
-.036	-.055	-.037	-.094	-.044	-.059	-.036	-.068
.267**	.079	.136	.264**	.052	.201**	.081	.111
-.194**	-.121	-.165	-.158	-.076	-.144*	-.037	-.079
-.115	-.057	-.003	-.094	-.017	.096	.031	-.013
-.114	.020	-.061	-.146*	.015	-.060	-.039	-.040
.036	.039	.140*	.139	.079	.111	.131	.073
-.054	-.035	-.164*	-.138	-.149*	-.104	-.106	-.131
-.009	.028	-.082	-.022	.022	-.074	-.059	-.089
.575**	.328**	.375**	.522**	.471**	.396**	.331**	.513**
1.000	.357**	.387**	.524**	.412**	.392**	.330**	.438**
	1.000	.204**	.316**	.330**	.257**	.237**	.293**
		1.000	.528**	.301**	.429**	.351**	.384**
			1.000	.643**	.524**	.451**	.575**
				1.000	.427**	.352**	.557**
					1.000	.530**	.428**
						1.000	.434**
							1.000

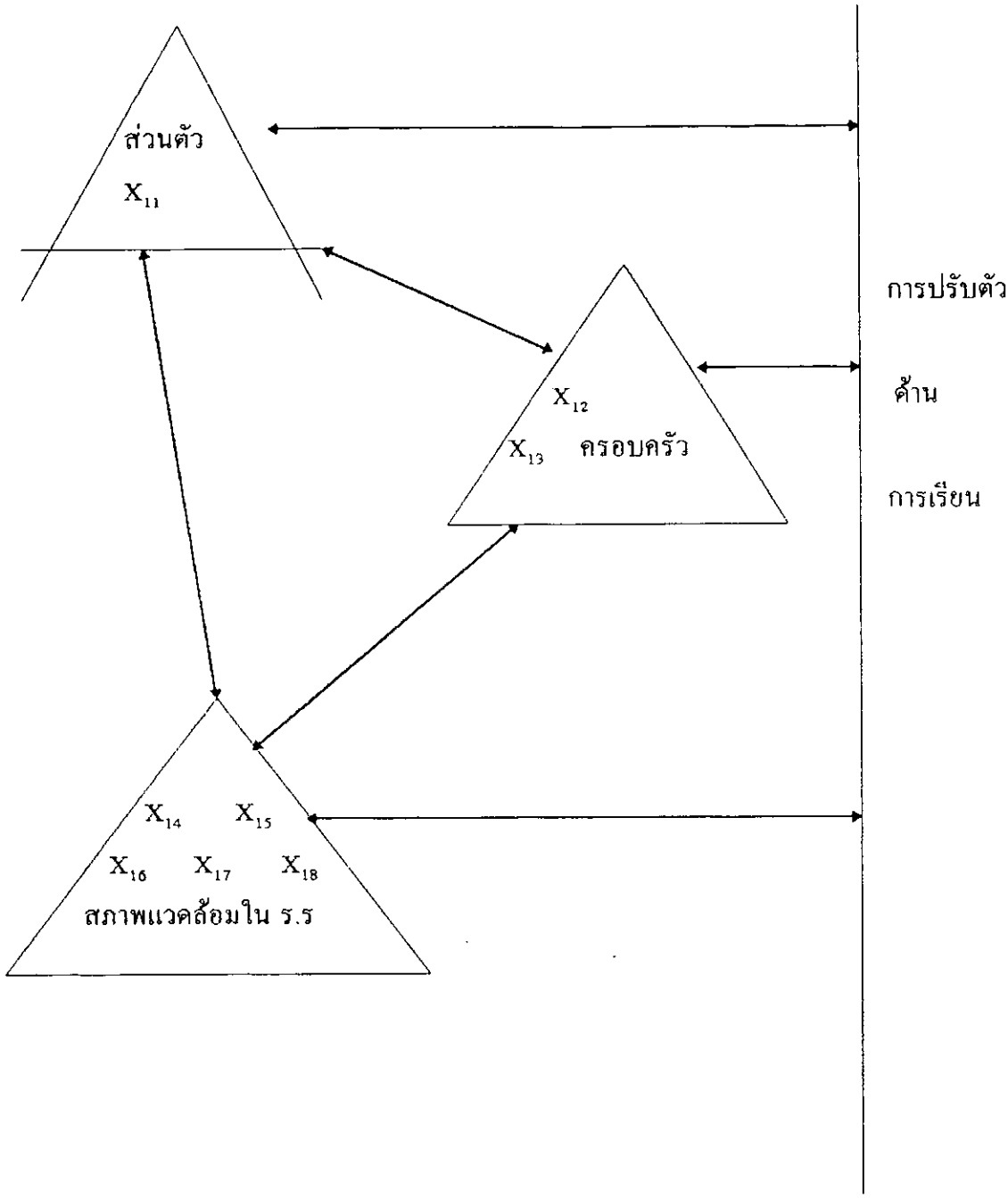

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จากตาราง 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวพยากรณ์กับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าระหว่าง - 0.013 - 0.575 ซึ่งตัวแปร นิสัยในการเรียน (X_{11}) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง (X_{12}) ความคาดหวังของบิดามารดา (X_{13}) สภาพห้องเรียน (X_{14}) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (X_{15}) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{16}) สภาพโรงเรียน (X_{17}) และลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน (X_{18}) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 5 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้" ปรากฏผลดังตาราง 8 - 9

ตาราง 8 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	51827.733	12956.933	70.642**
Residual	337	61811.473	183.416	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและตัวแปรลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถใช้สมการเชิงเส้น สร้างสมการพยากรณ์ได้ ผลการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	R^2	F
X_{15} (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)	.767	.200	.220	.331	168.527**
X_{11} (นิสัยในการเรียน)	.394	.085	.222	.393	109.994**
X_{16} (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน)	.982	.211	.250	.432	85.902**
X_{18} (ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)	.690	.181	.173	.456	70.642**

R^2 = .456

SE = 6.083

a = 33.004

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและตัวแปรลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนได้ ร้อยละ 45.60 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 6 ที่ว่า "ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้" โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการ โดยใช้ค่าในตารางที่ 9

ผลการสร้างสมการพยากรณ์มีดังนี้

ในการสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในตาราง 9 มาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 33.004 + .767 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + .394 (นิสัยในการเรียน) + .982 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .690 (ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.220 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + 0.222 (นิสัยในการเรียน) + 0.250 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.173 (ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 7

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 7 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}
X_1	1.000	-.002	.037	.114	.006	-.038	-.196**	.060	-.009	-.039	.175*
X_2		1.000	-.455**	.059	-.061	-.072	.016	-.008	.037	.044	.083
X_3			1.000	-.010	.010	.012	.012	.046	-.062	.006	-.037
X_4				1.000	-.605**	-.477**	-.380**	-.109	.094	-.085	.044
X_5					1.000	-.102	-.081	.047	-.034	.048	-.049
X_6						1.000	-.064	.058	-.118	.073	-.049
X_7							1.000	.023	.034	- .093	-.042
X_8								1.000	-.610**	-.096	-.152*
X_9									1.000	.008	.070
X_{10}										1.000	.145*
X_{11}											1.000
X_{12}											
X_{13}											
X_{14}											
X_{15}											
X_{16}											
X_{17}											
X_{18}											
Y											

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 (ต่อ)

X_{12}	X_{13}	X_{14}	X_{15}	X_{16}	X_{17}	X_{18}	Y
.073	.060	.086*	.036	.097	.126	-.054	.057
.043	.100	.015	.003	.020	.088	-.023	.077
-.015	-.101	-.052	.004	-.041	-.019	.064	-.048
.135	.125	.047	-.013	-.0164	-.103	-.014	.034
-.107	-.041*	-.078	-.050	-.070	.052	.011	-.044
-.014	-.040	-.015	.006	.027	.047	.046	-.011
-.068	-.000	.010	.006	.017	.064	-.008	-.005
-.198**	-.137	.002	-.032	-.089	-.000	.014	-.022
.071	.080	.012	.000	-.041	.006	.011	-.103
.179**	.181**	.090	.134	.180**	.021	.044	.153*
.520**	.423**	.298**	.395**	.457**	.235**	.198**	.528**
1.000	.509**	.213**	.378**	.494**	.225**	.233**	.495**
	1.000	.428**	.461**	.450**	.311**	.258**	.541**
		1.000	.534**	.401**	.475**	.486**	.411**
			1.000	.629**	.511**	.505**	.568**
				1.000	.417**	.374**	.656**
					1.000	.531**	.482**
						1.000	.381**
							1.000

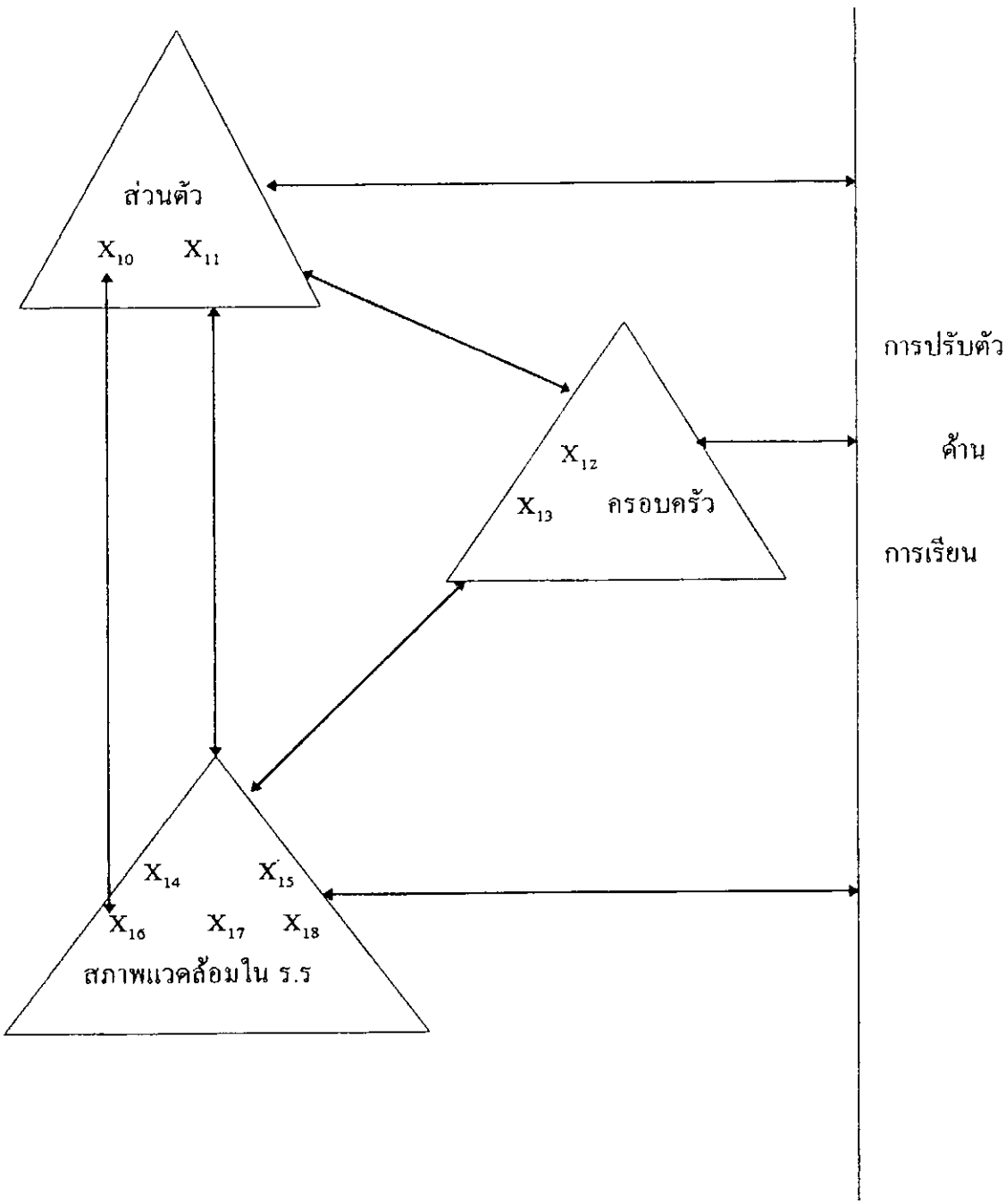

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากตาราง 10 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างตัวพยากรณ์กับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าระหว่าง -0.005 - 0.656 ซึ่งตัวแปร นิสัยในการเรียน(X_{11}) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง(X_{12}) ความคาดหวังของบิดามารดา(X_{13}) สภาพห้องเรียน(X_{14}) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน(X_{15}) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_{16}) สภาพโรงเรียน(X_{17}) และลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน(X_{18}) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรระดับเชาวน์ปัญญา (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 8

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 8 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้" ปรากฏผลดังตาราง 11 - 12

ตาราง 11 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	5	68751.941	13750.388	99.243**
Residual	342	47384.825	138.552	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรความคาดหวังของบิดามารดา ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรนิสัยในการเรียนและฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถใช้สมการเชิงเส้น สร้างสมการพยากรณ์ได้ ผลการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	R^2	F
X_{16} (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน)	1.406	.171	.355	.430	261.527**
X_{13} (ความคาดหวังของบิดามารดา)	.672	.119	.229	.506	177.126**
X_{17} (สภาพโรงเรียน)	.787	.145	.208	.542	135.881**
X_{11} (นิสัยในการเรียน)	.404	.071	.227	.576	116.928**
X_9 (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)	- 4.630	1.302	-.123	.592	99.243**

R^2 = .592

SE = 11.770

a = 10.995

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรความคาดหวังของบิดามารดา ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรนิสัยในการเรียนและตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวการปรับตัวด้านการเรียนได้ ร้อยละ 59.20 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 9

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 9 ที่ว่า "ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้" โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการ โดยใช้ค่าในตารางที่ 12

ผลการสร้างสมการพยากรณ์มีดังนี้

ในการสร้างสมการพยากรณ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในตาราง 12 มาเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 10.995 + 1.406 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .672 (ความคาดหวังของบิดามารดา) + .787 (สภาพโรงเรียน) + .404 (นิสัยในการเรียน) - 4.630 (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.355 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.229 (ความคาดหวังของบิดามารดา) + 0.208 (สภาพโรงเรียน) + 0.227 (นิสัยในการเรียน) - .123 (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 10

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 10 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}
X_1	1.000	-.010	.012	.048	.005	-.010	-.068	.046	-.036	.099	.139**
X_2		1.000	-.437	.016	-.015	.009	.014	-.012	.013	-.030	.050
X_3			1.000	-.026	.047	.003	-.012	.042	-.011	.036	-.054
X_4				1.000	-.576**	-.446**	-.412**	.010	.009	-.027	.074
X_5					1.000	-.105**	-.097	-.038	.019	.003	-.093*
X_6						1.000	-.075	-.030	-.042	.058	-.006
X_7							1.000	.034	.019	-.042	-.050
X_8								1.000	-.663**	-.009	-.018
X_9									1.000	-.032	-.049
X_{10}										1.000	.031
X_{11}											1.000
X_{12}											
X_{13}											
X_{14}											
X_{15}											
X_{16}											
X_{17}											
X_{18}											
Y											

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

X_{12}	X_{13}	X_{14}	X_{15}	X_{16}	X_{17}	X_{18}	Y
.077	.067	.016	.042	.128**	.076	-.020	.120**
.016	.043	-.022	.038	.026	.079*	.000	.031
-.037	-.072	-.023	-.049	-.042	-.052	.006	-.059
.172**	.067	.063	.105**	.022	.047	-.010	.051
-.154**	-.085*	-.083*	-.084*	-.058	-.051	-.025	-.057
-.037	-.035	.006	-.041	.000	-.010	.019	.021
-.073	-.008	-.037	-.066	.004	.006	.013	-.045
.072	-.056	.023	.037	.006	.024	.044	.016
.007	.033	-.019	-.045	-.069	-.022	-.004	-.092*
.053	.073	.030	.040	.161**	-.006	-.022	.079*
.530**	.346**	.340**	.450**	.452**	.317**	.278**	.508**
1.000	.388**	.284**	.436**	.455**	.310**	.249**	.442**
	1.000	.330**	.375**	.365**	.267**	.233**	.365**
		1.000	.524**	.378**	.430**	.414**	.387**
			1.000	.623**	.484**	.437**	.531**
				1.000	.407**	.333**	.574**
					1.000	.516**	.450**
						1.000	.394**
							1.000

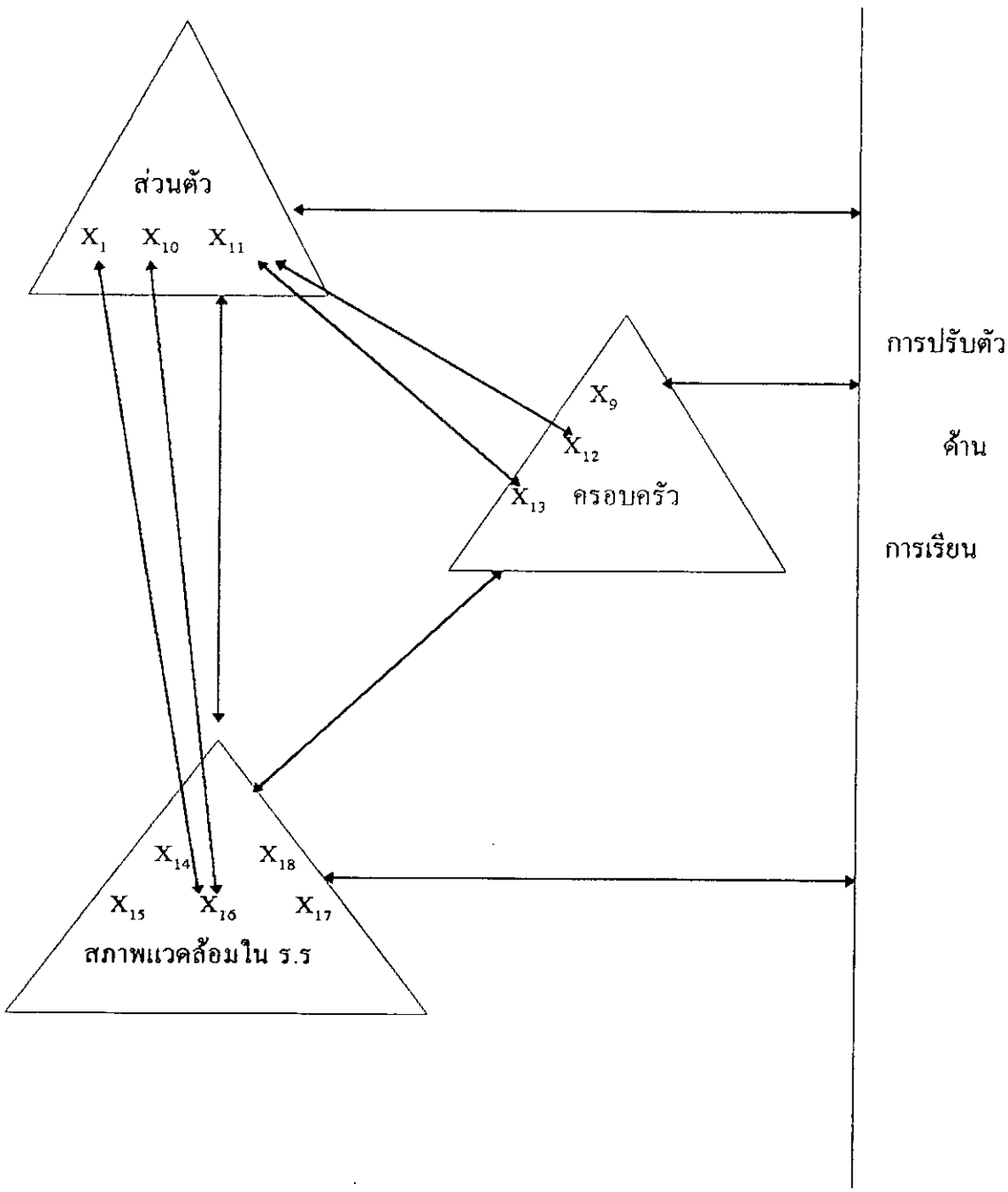

ภาพประกอบ 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จากตาราง 13 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างตัวพยากรณ์กับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าระหว่าง -0.045 - 0.574 ซึ่งตัวแปร เพศ (X_1) นิสัยในการเรียน(X_{11}) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง(X_{12}) ความคาดหวังของบิดามารดา(X_{13}) สภาพห้องเรียน(X_{14}) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน(X_{15}) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_{16}) สภาพโรงเรียน(X_{17}) และลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน(X_{18}) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ(X_9) และระดับเชาวน์ปัญญา(X_{10}) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 11

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 11 ที่ว่า " ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้" ปรากฏผลดังตาราง 14 - 15

ตาราง 14 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้การปรับตัวด้านการเรียนเป็นเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	8	172401.924	21550.240	119.036**
Residual	1051	190272.248	181.039	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรสภาพโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหหว่างครูกับนักเรียน ตัวแปรสภาพห้องเรียน ตัวแปรความคาดหวังของบิดามารดา ตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และตัวแปรการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถใช้สมการเชิงเส้น สร้างสมการพยากรณ์ได้ ผลการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 15 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	R^2	F
X_{16} (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน)	1.120	.127	.265	.325	520.943**
X_{11} (นิสัยในการเรียน)	.370	.050	.204	.407	363.494**
X_{17} (สภาพโรงเรียน)	.512	.109	.131	.445	282.495 **
X_{15} (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)	.373	.113	.104	.456	221.629**
X_{14} (สภาพห้องเรียน)	.400	.108	.099	.463	182.174**
X_{13} (ความคาดหวังของบิดามารดา)	.257	.089	.073	.468	145.900**
X_9 (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)	-2.258	.855	-.059	.472	134.352**
X_{12} (การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง)	.178	.068	.073	.475	119.036**

R^2 = .475

SE = 13.455

a = 17.530

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษตอนต้น ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตัวแปรสภาพห้องเรียน ตัวแปรความคาดหวังของบิดามารดา ตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและตัวแปรการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 8 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวการปรับตัวด้านการเรียนได้ ร้อยละ 47.50

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 12

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 12 ที่ว่า "ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้" โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการ โดยใช้ค่าในตารางที่ 15

ผลการสร้างสมการพยากรณ์มีดังนี้

ในการสร้างสมการพยากรณ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในตาราง 15 มาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 17.530 + 1.120 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .370 (นิสัยในการเรียน) + .512 (สภาพโรงเรียน) + .373 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + .400 (สภาพห้องเรียน) + .257 (ความคาดหวังของบิดามารดา) - 2..258 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ) + .178 (การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.265 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.204 (นิสัยในการเรียน) + 0.131 (สภาพโรงเรียน) + 0.104 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + 0.099 (สภาพห้องเรียน) + 0.073 (ความคาดหวังของบิดามารดา) - 0.059 (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ) + 0.073 (การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง)

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีตัวแปรพยากรณ์ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และกลุ่มรวมมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ลำดับการเกิด และสถานภาพของของบิดามารดา

ตาราง 16 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปร	ระดับชั้น			ม. ต้น (กลุ่มรวม)
	ม.1	ม.2	ม.3	
เพศ	√			
ระดับเชาวน์ปัญญา	√			
นิสัยในการเรียน	√	√	√	√
ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ			√	√
การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง				√
ความคาดหวังของบิดามารดา			√	√
สภาพห้องเรียน				√
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	√	√		√
ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	√	√	√	√
สภาพโรงเรียน	√		√	√
ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน	√	√		

จากตาราง 16 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น(กลุ่มรวม) ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

2. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จากตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

6. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

3. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้

6. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้

7. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

8. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้

9. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้

10. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

11. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้

12. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถสร้างสมการการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2540 ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 24,017 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 12,056 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 11,961 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2540 ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 1060 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 543 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 517 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เพศและชั้นปีเป็นชั้น

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ลำดับการเกิด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8716

1.3 แบบทดสอบระดับเชาวน์ปัญญา เป็นแบบทดสอบ ของ John C. Raven ชื่อ The Standard Progressive Matrices จำนวน 60 ข้อ

2. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลครอบครัวของนักเรียน ได้แก่ สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันต่อเดือน

2.2 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.871

2.3 แบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.817

3. แบบสอบถามตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน และลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 39 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.879

4. แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.913

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยทำการวัดระดับเชาวน์ปัญญาพร้อมทั้งแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2540 รวมทั้งสิ้น 1,060 ฉบับ ได้รับข้อมูลกลับมา 100% ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อของนักเรียน พบว่า แบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิดค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Cofficient)

3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

สรุปผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวมี 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับเชาวน์ปัญญาและนิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรด้านครอบครัว มี 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองและความคาดหวังของบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มี 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรระดับเชาวน์ปัญญา ตัวแปรเพศ ตัวแปรลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตามลำดับ สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ได้ร้อยละ 40.20

1.3. สมการสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1โดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 4.060 + 1.055 (ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .432(นิสัยในการเรียน) + .667 (สภาพโรงเรียน) + 3.884(ระดับเชาวน์ปัญญา) + 5.158(เพศ) + .651(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน) + .443(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.214(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.218(นิสัยในการเรียน) + 0.155(สภาพโรงเรียน) + 0.136(ระดับเชาวน์ปัญญา) + 0.141(เพศ) + 0.121(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน) + 0.101(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวมี 1 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรด้านครอบครัว มี 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองและความคาดหวังของบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มี 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และตัวแปรลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน ตามลำดับ สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ได้ร้อยละ 45.60

2.3 สมการสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 33.004 + .767(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + .394(นิสัยในการเรียน) + .982(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .690(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.220(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + 0.222(นิสัยในการเรียน) + 0.250(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.173(ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวมี 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ระดับเชาวน์ปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรด้านครอบครัว มี 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองและความคาดหวังของบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มี 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรความคาดหวังของบิดามารดา ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรนิสัยในการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ตามลำดับ สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ได้ร้อยละ 59.20

3.3 สมการสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 10.995 + 1.406(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .672(ความคาดหวังของบิดามารดา) + .787(สภาพโรงเรียน) + .404(นิสัยในการเรียน) - 4.630(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.355(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.229(ความคาดหวังของบิดามารดา) + 0.208 (สภาพโรงเรียน) + 0.227(นิสัยในการเรียน) - .123(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (รวมทุกชั้น) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวมี 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวแปรเพศและนิสัยในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระดับเชาวน์ปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรด้านครอบครัว มี 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองและความคาดหวังของบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มี 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์

ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรนิสัยในการเรียน ตัวแปรสภาพโรงเรียน ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตัวแปรความคาดหวังของบิดามารดา ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและตัวแปรการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ตามลำดับ สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน ได้ร้อยละ 47.50

4.3 สมการสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 17.530 + 1.120(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .370(นิสัยในการเรียน) + .512 (สภาพโรงเรียน) + .373 (ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + .400(สภาพห้องเรียน) + .257 (ความคาดหวังของบิดามารดา) - 2..258(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ) + .178(การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง)

สมการพยากรณ์ การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = 0.265(ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + 0.204(นิสัยในการเรียน) + 0.131(สภาพโรงเรียน) + 0.104(ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) + 0.099(สภาพห้องเรียน) + 0.073 (ความคาดหวังของบิดามารดา) - 0.059(ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ) + 0.073(การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง)

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรลำดับการเกิด ตัวแปรสถานภาพของของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 -3 และกลุ่มรวมทุกชั้น

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การอภิปรายผลเรียงลำดับขั้นเรียน

ผลการศึกษา พบว่า

1. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการวิจัย พบว่า ตัวพยากรณ์ด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับเชาวน์ปัญญาและนิสัยในการเรียน ด้านครอบครัวได้แก่ การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังแสดงในตาราง 4) ตัวแปร เพศ ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน ตัวแปรทั้ง 7 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 40.20 (ดังแสดงในตาราง 6) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1-3 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางและสูง มีพฤติกรรมตั้งใจเรียน มีความสนใจในการเรียน มีการวางแผนในการเรียน ทบทวนบทเรียน ส่งงานที่ครูมอบหมายได้ทันกำหนดส่ง ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยในการเรียนสูงด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เนื่องจากครูและเพื่อนเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการอยู่ในสังคมภายในโรงเรียนของนักเรียนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมต่างๆ ในการเรียน เช่น การเรียนในชั้นเรียน ทำกิจกรรมกลุ่ม ทำการบ้าน อ่านหนังสือ นักเรียนต้องมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น ต้องมีการเปลี่ยนแปลงย้ายโรงเรียนเดิมมาสู่โรงเรียนใหม่ พบเพื่อนใหม่ ครูใหม่ ระบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ทำให้นักเรียนต้องมีการปรับตัวทางด้านการเรียนมากเพราะนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นกำลังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน เป็นส่วนสำคัญของนักเรียนใช้ในการสถานที่ภายในโรงเรียนในการทำกิจกรรมในการเรียน ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่อาคารเรียน สนามกีฬา สวนหย่อมและ ห้องปฏิบัติการต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยส่งเสริมในการเรียนการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชา จันทรเอม (2528 : 142) กล่าวว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของวัยรุ่น คือ ปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางบ้าน ปัญหาที่เกิดจาก

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและปัญหาที่เกิดจากครู ซึ่งมีความสัมพันธ์กับนักเรียนที่ผู้เรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น ในทำนองเดียวกันกับคำกล่าวของ นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์ (2527 : 48-64) ได้กล่าวว่า แนวทางในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและสอดคล้องกันกับ การศึกษาของ ศึกษา พาหะมาก (2532 : 67-70) พบว่า พัฒนาการทางสติปัญญามีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการพัฒนาการทางการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการวิจัย พบว่า ตัวพยากรณ์ด้านส่วนตัว ได้แก่ นิสัยในการเรียน ด้านครอบครัว ได้แก่ การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังแสดงในตาราง 7) และตัวแปร ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นิสัยในการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ร้อยละ 45.60 (ดังแสดงในตาราง 16) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ในโรงเรียนบุคลากรหลักคือ ครู ที่มีหน้าที่ดูแล อบรมสั่งสอนรวมทั้งให้วิชาความรู้แก่นักเรียน ทำให้ครูมีอิทธิพลต่อนักเรียนที่ต้องมีความสัมพันธ์กับนักเรียน การทำกิจกรรมการเรียน เช่น ทำงานเป็นกลุ่ม ทำการบ้าน อ่านหนังสือ นักเรียนต้องทำด้วยตนเองและทำกับเพื่อน มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน ช่วยเหลือในการทำงานซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีสันทนาการ เช่น การเล่นกีฬา ร้องเพลง ทำกิจกรรมในสถานที่ของโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น โรงอาหาร สนามกีฬา สวนหย่อม เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกันกับการศึกษาของ เพียเจต์(เสาวรัตน์ จุลรัตน์ . 2535 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Piaget,1978 : 162-164) พบว่า ตัวแปรด้านบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความแปรปรวนในการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทำนองเดียวกันกับ อุรัญญา รักขมชุ่ (2526 : 6-7) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน

3. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการวิจัย พบว่า ตัวพยากรณ์ด้านส่วนตัว ได้แก่ นิสัยในการเรียน ด้านครอบครัวได้แก่ การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ

นักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระดับเชาวน์ปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ความคาดหวังของบิดามารดา สภาพโรงเรียน นิสัยในการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 59.20 (ดังแสดงในตาราง 12) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 7-9 เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เริ่มมีจุดมุ่งหวังในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป หรือไม่ได้ศึกษาต่อ ความคาดหวังของบิดามารดา เป็นจุดหมายของการเรียนของนักเรียนที่บิดามารดาต้องการและนักเรียนก็ต้องทำตามที่ต้องการเพราะนักเรียนต้องใช้เงิน ทุนทรัพย์จากบิดามารดามาใช้จ่ายในการเรียน เด็กนักเรียนที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ อาจจะไม่มีโอกาสศึกษาต่อเพราะการเรียนในระดับสูงขึ้นก็มีความจำเป็นต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการเรียนสูงไปด้วย เมื่อไม่มีทุนทรัพย์ในการใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมในการเรียนก็อาจทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่เท่าเทียมกับเพื่อนมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ต่อการเรียน จึงทำให้ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำหรือยากจนจะมีปัญหามากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีผลเสียต่อการเรียน ในทำนองเดียวกันกับการศึกษาของ พวงสร้อย วรกุล (2522 : 88) พบว่านักเรียนที่มีสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีสภาพปัญหาด้านการปรับตัวมากกว่านักเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางและสูง

4. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(กลุ่มรวม) จากการวิจัย พบว่า ตัวพยากรณ์ด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ นิสัยในการเรียน ด้านครอบครัว ได้แก่ การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับเชาวน์ปัญญามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังแสดงในตาราง 13) และตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน นิสัยในการเรียน สภาพโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สภาพห้องเรียน ความคาดหวังของบิดามารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ซึ่งตัวแปรทั้ง 8 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวด้าน

การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 47.50 (ดังแสดงในตาราง 15) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 10-12 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนในระดับนี้กำลังอยู่ในช่วงของวัยรุ่นมีการแสวงหาการเอกลักษณ์ของตนเอง มีการคบเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศรวมทั้งบุคลลอื่น ๆ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนของนักเรียนในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันที่เป็นตัวบุคคล ส่วนสภาพโรงเรียน สภาพห้องเรียน จึงเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตในโรงเรียนของวัยรุ่นและนอกจากนี้ความคาดหวังของบิดามารดา การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญที่เป็นกำลังหรือความมีพลังในการเรียนที่มีผลต่อทางร่างกายและจิตใจของนักเรียนมาก ส่วนฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำเป็นปัญหาในการเรียนของนักเรียนการไม่มีเงินทุนทรัพย์ก็จะดำเนินไปด้วยความยากลำบาก ปัจจัยที่กล่าวมานั้นส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ สมชาย ธัญธนกุล (2530 : 80-88) ได้กล่าวว่า ปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นที่ประสบหลายด้านโดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนได้ นอกจากนี้จากการศึกษาของ ชเนตี สวัสดิกฤษ์ (2527 : 68-76) พบว่า แรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และมัธยมศึกษาตอนต้น(กลุ่มรวม) นั้น มีความแตกต่างกันในการพยากรณ์ของแต่ละระดับชั้น (ดังแสดงในตารางที่ 16) พบว่า ตัวแปรที่พยากรณ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น คือ เพศ และระดับเชาวน์ปัญญา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่เข้ามาเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต้องมีการปรับตัวในด้านการเรียนมากกว่าระดับอื่นๆ ระบบการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน บรรยากาศในการเรียนในระดับมัธยมแตกต่างไปจากระดับประถมศึกษามาก ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ดังนั้นเพศและระดับเชาวน์ปัญญาจึงเป็นตัวบงชี้ในการปรับตัวด้านการเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พวงสร้อย วรกุล (2522 : 86) พบว่า โดยส่วนรวมแล้วนักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีสภาพปัญหาการปรับตัวแตกต่างกันไป ส่วนระดับเชาวน์ปัญญาที่ในระดับอื่นๆ ไม่สามารถเป็นตัวแปรพยากรณ์นั้น อาจเป็นเพราะนักเรียนมีการปรับตัวด้านการเรียนได้ในบางส่วน โดยความเจริญและพัฒนาการทางสมอง ซึ่งสอดคล้องคำกล่าวของประสาท อิศรปรีดา (2523 : 43) กล่าวว่า การเรียนรู้สามารถจะเร่งความเจริญทางสติปัญญาให้พัฒนาดีขึ้นได้ หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ตัวแปรนิสัยในการเรียนกับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรนี้เป็นตัวพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนิสัยในการเรียน

เป็นพฤติกรรมที่กระทำ ซ้ำๆ อยู่เป็นประจำที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การอ่านหนังสือ ทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน ทำงานที่ครูมอบหมาย การเดินทางไปกลับโรงเรียน การเข้าชั้นเรียน ดังนั้นจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพยากรณ์ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ เป็นช่วงที่อยู่ในวัยรุ่นดังนั้นต้องมีการคบเพื่อนทั้งเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ และเมื่ออยู่ในโรงเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีนักเรียนอายุระดับเดียวกันดังนั้นนักเรียนจึงมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน มีการทำกิจกรรมรวมกัน ปรึกษาหารือกัน ดังนั้นจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพยากรณ์ในการปรับตัวด้านเรียนของนักเรียนทุกกลุ่ม สอดคล้องกับการศึกษาของ อุรัญญา รักขมธุ์ (2526 : 6-7) พบว่าสังคมกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อการอยู่ในโรงเรียนและการปรับตัวในโรงเรียน

ตัวแปรสภาพห้องเรียนและการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง เป็นตัวพยากรณ์ในการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สภาพห้องเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนใช้ในการดำรงชีวิตในโรงเรียนดังนั้นจึงมีความสำคัญต่อการปรับตัวด้านการเรียนเช่นเดียวกันกับการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนของนักเรียนซึ่งมีผลทางด้านร่างกาย และจิตใจ ในการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องการเรียน และการศึกษาต่อในอนาคต จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

ตัวแปรความคาดหวังของบิดามารดาและฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เป็นตัวพยากรณ์ในการปรับตัวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาตอนต้น(กลุ่มรวม) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนในระดับนี้จะต้องมีการเลือกที่จะการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในทางสายสามัญหรือสายอาชีพ ดังนั้น ความคาดหวังของบิดามารดา กับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำจึงเป็นตัวแปรที่ร่วมกันพยาการกรณ์ในระดับชั้นดังกล่าว

ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นตัวแปรที่พยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 และมัธยมศึกษาตอนต้น (กลุ่มรวม) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อนักเรียนเริ่มเข้ามาเรียนครั้งแรกในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่มีความคุ้นเคยกับครูผู้สอน ต้องมาพบกับครูใหม่ ๆ ซึ่งมีใกล้ชิดน้อย ไม่เคยพบ ไม่เคยเห็นหรือรู้จักมาก่อน และวิธีการสอนอาจจะแตกต่างจากที่เคยเรียนมา ดังนั้นจึงทำให้ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน แต่เมื่อเริ่มคุ้นเคยมีสัมพันธภาพที่ดีปัญหาการปรับตัวก็จะหมดไป

ตัวแปรสภาพโรงเรียนเป็นตัวแปรพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ,3 และมัธยมศึกษาตอนต้น(กลุ่มรวม) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น เป็นการพบกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนใหม่ที่เป็นบรรยากาศแบบใหม่ไม่คุ้นเคยกับสถานที่เรียนใหม่ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาจจะเกิดความเคยชิน

กับสถานที่และอาจจะเบื่อกับสถานที่เดิมๆ และยังมีความต้องการที่ให้โรงเรียนนั้นมีความทัดเทียมกับโรงเรียนอื่นๆ ดังนั้นทำให้ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

ตัวแปรลักษณะสถานที่นอกห้องเรียน เป็นตัวแปรพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียนนั้น ได้แก่ สนามกีฬา ที่ผักผ่อนหย่อนใจ สวนหย่อม ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น นักเรียนอาจจะยังไม่คุ้นเคยในการใช้ ตามกฎระเบียบของโรงเรียน หรือ อาจจะมีน้อย ไม่สะอาด ไม่เหมาะสมที่จะใช้ จึงทำให้ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียนเป็นตัวพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนในระดับนี้

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

ข้อสนอแนะทั่วไป

1. เนื่องจากตัวแปรด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และนิสัยในการเรียนสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ดี ดังนั้น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมทางด้านการเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีการปะทะสังสรรค์ หรือร่วมมือกับเพื่อน ๆ และครู เพื่อสร้างความสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และกระตุ้นให้นักเรียนมีการปรับตัวด้านเรียนที่ดี

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียนได้ทราบว่า มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มากน้อยแตกต่างกันไป เพื่ออาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ปรับปรุงให้มีการปรับตัวด้านการเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน เช่น ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาต่าง ๆ ที่กำลังเรียน เป็นต้น

2. ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนในระดับอื่นๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนปลาย อุดมศึกษา เป็นต้น

3. ควรนำตัวแปรที่พยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนไปทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียน โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในต่างจังหวัด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จุรรยา สุวรรณฑัต . ประมวลบทความวิชาการฉบับพิเศษ พ.ศ. 2525-2535. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

จิราภรณ์ เอมเอี่ยม. ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวทางสังคมกับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.

ชฎาวีณ์ สุวรรณรัตน์ . ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ชัยพร วิชชาวุธ. มูลสารจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2525

ชิรวัฒน์ นิจเนตร. สภาพเชิงจิตและสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2526. อัดสำเนา.

ชเนตี สวัสดิ์กฤษ์. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม นิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2527 อัดสำเนา.

ฐานันดร์ ศิริศิลป์. "วัยรุ่นกับอารมณ์เศร้าและการฆ่าตัวตาย," ข่าวสุขภาพจิต. 11(4). เมษายน 2535

ณรงศักดิ์ ตะละภัฏ และ สมทรง สุวรรณเลิศ . "การหามาตรฐานการทดสอบโปรเกรสซีฟแมททรีซีสในเด็กไทย," ใน วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย." 3: 123 - 136 ; กรกฎาคม - กันยายน 2509.

ดารณี ประคองศิลป์ . การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา

ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ . ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี . วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. อัดสำเนา.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้," ก้าวสู่ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

นิภา พงศ์วิรัตน์ . การศึกษาปัญหาทางสังคมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง. ปริญญานิพนธ์ ก.ศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

นิลวรรณ ศิริอังกุล. สุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

บุษกร เพชรวิวรรธน์. ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ประสาท อิศรปรีดา. จิตวิทยาวัยรุ่น . ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ : เรือแก้วการพิมพ์, 2523.

ปรานี ปฐมชัยวัฒน์ . การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมเสริมการเรียนและกิจนิสัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์, 2528.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. 2538 : 1

พาสนา ผโลศิลป์. การสำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : บริษัทฟิงเกอร์ปริ้น แอนด์ มีเดีย จำกัด, 2536.

พวงสร้อย วรกุล. การศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. ปริญญานิพนธ์ ก.ศม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

เพ็ญทิวา นรินทรางกูร ณ อยุธยา . ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควต้ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน . วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532

พูลผล สุวรรณพัฒน์ . การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียนในเมืองหลวงและเด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

ไพบูลย์ อินทรวิชา . การศึกษาถึงความต้องการและปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตแบบประสม วิทยาวิชาการศึกษาประสานมิตรปีการศึกษา 2510 . ปริญญานิพนธ์ ก.ศม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511.

มาโนช สุขกฤษ์. จิตวิทยาปกติ. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์ ,2526.

ยุวดี เฑียรประสิทธิ์. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2536.

รุจ วรังษี. "ปัญหาการหย่าร้างในครอบครัว," วารสารประชาศึกษา. 1(2) : 12-14 : ธันวาคม 2515.

ล้วน สายยศ. หลักการสร้างแบบทดสอบความถนัด.กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522 อัดสำเนา.

วาสนา พิทักษ์สาลี. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

วิลาศ บุญทองขาว. บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน ครู และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารแนะแนว. ปีที่ 29. ฉบับ 156. ธันวาคม 2537 - มกราคม 2538.

ศรีระพร จันทโนทก. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

ศึกษา พาหะมาก. พัฒนาการทางสติปัญญาและการปรับตัวของนักเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ศุภลักษณ์ พฤทธิพงศ์สิทธิ์. สุขภาพจิตและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.

สงัด อุทรานันท์ . สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และภาวะเกี่ยวกับตัวเด็กบางประการที่ทำให้เด็กไม่สามารถเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษาบังคับจังหวัดเชียงใหม่. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.

สถิติแห่งชาติ,สำนักงาน "รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2533 และพ.ศ.2535". สถิติรายปี ประเทศไทย. สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.

สิริชัย ประทีปฉาย. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. จันทบุรี.: วิทยาลัยรำไพพรรณี, 2533. อัดสำเนา.

สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2529.

สุภาพรรณ โครตจรัส. "ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," ใน รายงานการวิจัยภาควิชาจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

สุวิมล ว่องวานิช. สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาวน์ปัญญา ปัญหาส่วนตัวนิสัยและทัศนคติทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 . วิทยานิพนธ์ ค.ม. : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523 . อัดสำเนา.

เสาวรัตน์ จุลรัตน์. กับปัญหาการเรียนของนักเรียนตัวแปรที่เกี่ยวข้องชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

สมทรง สุวรรณเลิศ. "การประเมินค่า WISC และ WAIS IQ จากคะแนน Progressive Matrices," ในวารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 3 : 205 - 211 ; กรกฎาคม - กันยายน, 2511.

สมทรง สุวรรณเลิศ. "ปัญหาการเรียนในเด็ก," วารสารจิตวิทยาคลินิค. 3 : 1 - 4 ; ธันวาคม 2514.

สมศักดิ์ บรรเทิงสุข. การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.

โสภา ชูพิชัยกูล และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาอปกติ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.

โสภา สปิลมันน์ บุคลิกภาพและพัฒนาการ. แนวโน้มสู่พฤติกรรมและการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, 2536.

อภิวันทน์ วงศ์ข้าหลวง. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียนและความถนัดในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

อุรัญญา รุกขมย์. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิคและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

Anastasi, Anne. Differential Psychology. 3rd Ed. New York : Macmillan, 1967.

Anderson, Mary J. "Effects of Classroom Social Climate on Individual Learning," American Educational Research Journal. 7 : March 135-152 : March, n.d.

Bledsoe, Joseph C. "Factors Related to Pupil Observation Reports of Teacher and Attitude toward Their Teachers," The Journal of Educational Research. 65 (3) : November, 1971.

Bush, R.N. "A Study of Student Teacher Relationship," Journal of Education Research. 35 : 645 - 656, 1942. The Psychological Abstract. 42 : 706 ; May, 1968.

Cogan, Morris L. "Studies of Teacher Behavior," The Journal of Experimental Education. 26 : 165-139 ; Janualy, 1975.

Eichenberger, Susan Abrams. "The Contributtion of Systemic family Functioning Variables to The Adjustment Level of Children of diverce as Reported by Custodial Parents," Dissertation Abstract International. 51(3A) : 792 ; September, 1990.

Erikson, Erik H. Lentity and The Life Cycle. New York : International University press Inc., 1959.

_____. Identity Youth and Crisis. New York : W.W. norton and Company, Inc., 1958.

Eysench, H.J. and R Mill, Encycobedia of Psychology. Bol.1. London : Scorch Press, 1972.

Garrision, Karl C. Psychology of Adolescence. 6 th ed. New Jersey Prentice-Hall Inc., 1965.

Gill, L. J. "Some Non-Intellectual Correlated of Academic Achievment among Maxican Secondary School Student," Journal of Education Psychology. 53 : 244-149; March, 1962.

Gilmer, B.and others. Industrial and Organizational Psychology. New York : McGraw-Hill Book Company, 1971.

Good, Cater V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill book Company, Inc., 1945.

Gronlund, Norman Edward. Sociometry in the Classroom. New York : Harper, 1959.

Havighurst, Robert J. Human Development and Eduction. New York : Mckay Company, 1953.

Hergerhann, B.R. An Introduction Theories of Personality. 3rd ed. Englewood Cliff N.J. : Prentice Hall Ins., 1990.

Hetherington, Mavis E. and Katheleen A. Camara. "Families in Teansition : The Precess of Dissolution and Reconstitution," In Review of Child Development Reserch. (No.7) The Family, p. 398 - 439. Edited by Ross D. Perke. Chicago University of Chicago Press, 1980.

Holtman, H. Wayne. Survey of Study Habits and Attitudes. New York : The Psychological Corporation, 1965.

Hurlock, Elizabeth. B. Development Psycholoty. New York : McGraw-Hill Book Company, 1964.

Jakobovits, Leon. A. Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issues. Rowley, Massachusettes : Newbury House, 1971.

Jone, Woeth R. "A Study of the Affective Tolerance and the Typical Problem of Married and Unmerried Undergraduate college Students," Thesis Abstract Series. School of Education on, Indiana University, Indiana, 1954.

Kakkar, S.S. "Adjustment and Self-Acceptance,"

Kaplan, Louis. Metal Health and Human Relation in Education. New York K Harper and Brothers, 1959.

Kuhlen, Ramond. G. The Psychology of Adolescent Development. New York : Harper and Brothers, 1952.

Lewin, K.R., Lippet and Lewin White. "Pattrens of Agressive Bhevior in Experimentally Created, Socail Climate," Journal of Social Psychology. 10 : 271-229 ; September, 1939.

Maddox, Harry. "How to Study," The English Language Society. London : 1965.

Moor, Helena. Adult Awareness of the Problem of High School Youth. Boston University, 1957.

Moorow, W.R. and R.C. Willson. "Family Relations of Bright High-Achieving and Under-Achieving High School Boys," Child Development. 32 : 508-514 ; April, 1961.

Moskowitz, Merle J. General Psychology. Boston : Houghton Miffin Compay, 1969.

Mul Holland, Debra Jupzon. "Resilient and Vulnerable Children of Divorce," Dissertation Abstract International. 51 (1X : 439-B ; July, 1990.

Nutt, Monna La Velle. "Analysis of Student and Teacher Recordings of Adolescent Problems," Dissertation Abstracts International. 33 : 650-A ; August, 1972.

Oberteuffer, Delbert. School Mental Education. New York : Harper and Brothers, 1954.

Pansky, Jonathan Hugh. "Gender Role and Adjustment in Children of Diverce" Dissertation Abstract International. 51(6) : 314-B : January, 1991.

Ringness, Thomas A. Mental Health in the School. New York : Random House, 1968.

Rogers, Dorothy. Lssves in Adolescent Psycholoty. New York : Meredith Corporation, 1972.

Sanderson, Herbert. Basic Concept in Vocational Guidance. New York : McGraw-Hall Book Company, 1954.

Wechsler, David. The Measurement and Approach of Adult Intelligence. 4 th ed. Baltimore : Williment Willkins, 1958.

Williamson, E.G. How to Counsel Students. New York : McGraw-Hall Book Company, 1950.

Wrenn, C. Gilbert. Study Habits Inventory. Stanford Universiy Press, 1968.

Yamane, Toro. Statistics; An Introductory Analysis. N.Y. Harper and Row, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ครุฑ

ที่ ทม 1007/1148

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางพยอม ธัญรส เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ผศ.ดร.ทศพร	ประเสริฐสุข	ประธาน
รศ.ดร.สมสรร	วงษ์อยู่น้อย	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ วันที่ มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย

ด้วยข้าพเจ้า นางพยอม ธัญรส นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ศึกษาค้นคว้าปริญญานิพนธ์ เรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว และแบบทดสอบระดับเชาวน์ปัญญา (วัด I.Q.) ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน เพื่อนำผลที่ศึกษาได้ไปใช้เป็นข้อมูลทางการศึกษาและให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) พยอม ธัญรส

(นางพยอม ธัญรส)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

<u>คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม</u>

แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามตัวแปรด้านส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตัวแปรด้านครอบครัว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียน คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางพยอม ธัญรส

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามตัวแปรด้านส่วนตัว แบ่งเป็น 2 ส่วน

1.1 แบบสอบถามด้านส่วนตัว

1.2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

1.1 แบบสอบถามด้านส่วนตัว

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านส่วนตัวของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ครบถ้วน

1. เพศ ☐ ชาย
   ☐ หญิง
2. ระดับชั้นที่กำลังเรียน ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
   ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
   ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ลำดับการเกิด ☐ ลูกคนแรก
   ☐ ลูกคนกลาง
   ☐ ลูกคนเล็ก

1.2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามนิสัยในการเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความสิ่งที่นักเรียนกระทำ เกี่ยวกับการเรียนแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับการกระทำเป็นประจำมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

บ่อยครั้งที่สุด หมายถึง การกระทำของนักเรียนเป็นประจำ

บ่อย หมายถึง การกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง

ปานกลาง หมายถึง การกระทำของนักเรียนเป็นบางครั้ง

บางครั้ง หมายถึง การกระทำของนักเรียนนานๆ ครั้ง

ไม่เคยเลย หมายถึง การกระทำของนักเรียนนานครั้งมากหรือไม่เคยทำเลย

แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยครั้งที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาทำการบ้าน					
2.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ					
3.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทบทวนบทเรียน					
4.	เมื่อเลิกเรียนข้าพเจ้าใช้เวลาคุยกับเพื่อนมากเกินไป					
5.	ข้าพเจ้าขาดเรียนบางวิชา					
6.	ข้าพเจ้าไม่รู้จักแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือสอบ					
7.	ข้าพเจ้าทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายเสร็จส่งทันเวลา					
8.	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย					
9.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือที่เรียนก่อนสอบ					
10.	ข้าพเจ้าสรุปเนื้อหาที่เรียนเพื่อใช้ในการอ่านก่อนสอบ					
11.	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน					
12.	ข้าพเจ้าลอกการบ้านจากเพื่อน					
13.	ข้าพเจ้าส่งการบ้าน					
14.	ข้าพเจ้าไม่มีสมาธิในการทบทวนบทเรียน					
15.	ขณะที่ข้าพเจ้าอ่านหนังสือชอบดูทีวีพร้อมกัน					
16.	เวลาเรียนข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน					
17.	ขณะฟังการบรรยาย ข้าพเจ้าจะจดโน๊ตสำคัญของเรื่องที่เรียน					
18.	ข้าพเจ้าคุยกับเพื่อนขณะเรียนหนังสือ					
19.	ข้าพเจ้าใจลอยขณะฟังอาจารย์สอน					
20.	เวลาเรียนข้าพเจ้าง่วงนอน					
21.	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนในแต่ละวัน และปฏิบัติตามแผนนั้น					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตัวแปรด้านครอบครัว แบ่งเป็น 3 ส่วน

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน

2.2 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

2.3 แบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง☐ และเติมข้อความในช่องว่างให้ครบถ้วน

1. สถานภาพของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

☐ บิดามารดาแยกกันอยู่

☐ บิดามารดาหย่าร้างกัน

☐ บิดาถึงแก่กรรม

☐ บิดาถึงแก่กรรม

2. บิดามารดาของนักเรียนมีรายได้รวมกันต่อเดือน ประมาณเดือนละ.....บาท

2.2 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับการกระทำที่แท้จริงของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

บ่อยครั้งที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำเป็นประจำ

บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามมารดาหรือผู้ปกครองกระทำเกือบทุกครั้ง

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองกระทำเป็นบางครั้ง

บางครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองกระทำนานๆ ครั้ง

ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองกระทำนานครั้งมากหรือไม่เคยกระทำเลย

แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยครั้งที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1.	ผู้ปกครองอนุญาตให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ตามความสนใจของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าไปกวดวิชากับเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	ผู้ปกครองแนะนำวิธีอ่านหนังสือให้ข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	ผู้ปกครองช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนเมื่อข้าพเจ้าแก้ปัญหาเองไม่ได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	เมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบได้ไม่ดี ผู้ปกครองให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	ผู้ปกครองชมข้าพเจ้าเมื่อทำคะแนนสอบได้ดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	เมื่อใกล้สอบ ผู้ปกครองให้กำลังใจข้าพเจ้าในการดูหนังสือ	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ผู้ปกครองไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะทำการบ้านหรือไม่ทำการบ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	ผู้ปกครองคอยตักเตือนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาที่ข้าพเจ้าถนัด.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	ผู้ปกครองให้เงินข้าพเจ้าซื้ออุปกรณ์การเรียนทุกครั้งที่ต้องการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองจะพูดคุยกับข้าพเจ้าเกี่ยวกับการเรียน					

2.3 แบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด เกี่ยวกับความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อเป้าหมายการเรียนของนักเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนจริงมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนจริงพอสมควร

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบางครั้ง

ไม่จริง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

ไม่จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

แบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
1.	บิดามารดา ต้องการให้ข้าพเจ้ากลับไปช่วยงานที่บ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	บิดามารดาต้องการให้ข้าพเจ้ามีความรู้มากๆ	.....	.....	.....	.....	.....
3.	บิดามารดาต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสูงๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	บิดามารดาให้ข้าพเจ้าเรียนตามลูกของเพื่อนบ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	บิดามารดาให้ข้าพเจ้าเรียนพออ่านออกเขียนได้...	.....	.....	.....	.....	.....
6.	บิดามารดาต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสูงกว่าบิดาหรือมารดา.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	บิดามารดาไม่มีความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	บิดามารดาไม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสูง.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	บิดามารดาคาดหวังให้ข้าพเจ้าทำงานรับจ้างอยู่กับบ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ข้อความ	จริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริง
10.	บิดามารดาต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนในสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพทำรายได้มากๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	บิดามารดาต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนในสาขาวิชาที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ	.....	.....	.....	.....	.....
12.	บิดามารดาต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนในสาขาวิชาเดียวกับเพื่อนใกล้บ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	บิดามารดาต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนให้ได้คะแนนดีๆ	.....	.....	.....	.....	.....
14.	บิดามารดาไม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนจริงพอควร

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียน บางครั้งก็ไม่ตรงกับความเห็นและการกระทำของนักเรียน

ไม่จริง หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมาก

ไม่จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
	<u>สภาพแวดล้อมในห้องเรียน</u>					
	- สภาพห้องเรียน					
1.	แสงสว่างภายในห้องเรียนมีน้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	ในห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดี	.....	.....	.....	.....	.....
3.	สภาพห้องเรียนมีกลิ่นต่างๆ เช่น กลิ่นเหม็นจากโรงอาหาร กองขยะ ห้องน้ำนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	สภาพห้องเรียนไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	ห้องเรียนคับแคบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	โต๊ะเก้าอี้มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	ห้องเรียนมีความสะอาด สวยงาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ในห้องเรียนมีอากาศเย็นสบาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
	-ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน					
9.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อใจในการเรียน เพราะครูสนใจแต่นักเรียนที่เรียนเก่ง.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ครูรับฟังเหตุผลของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	เมื่อนักเรียนขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพิเศษจากครู ครูก็ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพิเศษแก่นักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	เมื่อนักเรียนขอคำปรึกษาจากครู เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ครูยินดีให้คำแนะนำแก่นักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	ครูสนใจและซักถามนักเรียนทุกคนในห้องเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
14.	เมื่อนักเรียนเจ็บป่วย ครูให้ความดูแลอย่างใกล้ชิด.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
15.	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	ครูไม่เป็นกันเองกับนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
	- ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน					
17.	เพื่อนให้ยืมหนังสือ เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจเพื่อนก็ช่วยอธิบาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
18.	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	ข้าพเจ้าสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนกับเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
20.	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
21.	ข้าพเจ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน	.....	.....	.....	.....	.....
22.	ข้าพเจ้าไม่ชอบเพื่อนที่เรียนเก่งกว่า หรือได้คะแนนดีกว่า.....	.....	.....	.....	.....	.....
23.	ข้าพเจ้าชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน</u>					
	- สภาพโรงเรียน					
24.	อาคารเรียนเก่าเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
25.	บริเวณโรงเรียนคับแคบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
26.	โรงเรียนมีห้องทดลองวิทยาศาสตร์เพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
27.	โรงเรียนมีห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน.	.....	.....	.....	.....	.....
28.	โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
29.	โรงเรียนมีรั้วกั้นเพื่อไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาในโรงเรียนได้ง่าย.....	.....	.....	.....	.....	.....
30.	โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก.....	.....	.....	.....	.....	.....
31.	บริเวณในโรงเรียนอาคารเรียนเหมาะสมและเป็นระเบียบ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
	-ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน					
32.	โรงเรียนมีสนามเล่นเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
33.	โรงเรียนมีห้องน้ำมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน..	.....	.....	.....	.....	.....
34.	โรงอาหารไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
35.	โรงเรียนมีการจัดตกแต่งสวนสวยงาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
36.	บริเวณนอกห้องเรียนมีความสะอาด.....	.....	.....	.....	.....	.....
37.	โรงเรียนมีที่พักผ่อนสำหรับนักเรียนเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
38.	โรงเรียนมีบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจมีความสะอาด	.....	.....	.....	.....	.....
39.	โรงเรียนมีสถานที่ออกกำลังกายมีอุปกรณ์เพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนจริงพอควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียน
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมาก
ไม่จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
1.	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามครู	.....	.....	.....	.....	.....
2.	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามเพื่อนเรื่องการเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	ข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	ข้าพเจ้าไม่ค่อยมีสมาธิขณะเรียนในห้องเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	ข้าพเจ้ามีเวลาเพียงพอในการศึกษาเล่าเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	ข้าพเจ้าไม่สนใจในวิชาที่เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกคนอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเองไม่ให้คนอื่นทำให้...	.....	.....	.....	.....	.....
9.	เมื่อเพื่อนในชั้นแบ่งหัวข้อทำรายงาน ส่งครู ข้าพเจ้าก็ไม่ทำส่งครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ข้าพเจ้าส่งการบ้านที่ครูมอบหมายให้ทำทุกครั้ง...	.....	.....	.....	.....	.....
11.	กิจกรรมในห้องเรียนเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	ข้าพเจ้าชอบนั่งเรียนตรงตำแหน่งที่ไม่อยู่ในสายตาของครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	ข้าพเจ้าชอบนั่งเรียนตรงตำแหน่งที่สามารถมองกระดานดำได้ชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
14.	ข้าพเจ้าชอบนั่งเรียนตรงตำแหน่งที่ได้ยินเสียงครูชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
15.	ข้าพเจ้าจะรีบทำงานที่ได้รับมอบหมายทันทีที่ครูบอก.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	ข้าพเจ้าสามารถอ่านหนังสือได้ระยะเวลาสั้นเท่านั้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
17.	ข้าพเจ้าเรียนหนังสือติดต่อกันเป็นเวลานานๆ ทำให้ข้าพเจ้าปวดศีรษะ.....	.....	.....	.....	.....	.....
18.	ข้าพเจ้ามักไปโรงเรียนแต่เช้าเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	ข้าพเจ้าเข้าเรียนทันเวลาเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
20.	เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน ทำให้ข้าพเจ้าไม่อยากไปโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
21.	ในขณะที่ครูสอน เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามครู.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
22.	ในขณะที่เรียนหนังสือ ข้าพเจ้ามักนั่งใจลอยคิดถึงเรื่องอื่นๆ จนไม่ได้ตั้งใจเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
23.	การทำงานที่ครูมอบหมายให้จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
24.	ข้าพเจ้าไม่สามารถฝืนใจทำการบ้านในวิชาที่ข้าพเจ้าไม่ชอบได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
25.	บางชั่วโมงบทเรียนไม่น่าสนใจเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าง่วงนอนหรือคิดทำงานอื่นดีกว่าการฟังครูสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
26.	ข้าพเจ้ากังวลใจมากถ้าต้องปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....	.....
27.	เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียนถึงข้าพเจ้าจะตอบได้แต่ก็ไม่กล้าตอบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
28.	เมื่อครูให้ทำงานกลุ่มข้าพเจ้าจะปล่อยให้ผู้ร่วมงานคนอื่นๆ ทำ	.....	.....	.....	.....	.....
29.	ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงการพบปะกับครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
30.	ขณะทำการบ้านถ้ามีครูมายืนดูข้าพเจ้าจะรู้สึกประหม่าใจคอไม่ดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
31.	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามหรือขอความคิดเห็นจากเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
32.	เมื่อมีกิจกรรมในการเรียนต้องใช้คนมากๆ ข้าพเจ้าจะพยายามไม่ไปเกี่ยวข้อง	.....	.....	.....	.....	.....
33.	ในเวลาปรึกษาหารือกันในกลุ่ม ข้าพเจ้าไม่พอใจมาก เมื่อคนอื่นมีความขัดแย้งกับข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
34.	ถ้าครูให้เขียนกระดานดำ ข้าพเจ้ารู้สึกมือสั่นกว่าปกติ.....	.....	.....	.....	.....	.....
35.	ข้าพเจ้าจะแสดงท่าทีไม่สนใจในบทเรียนเมื่อครูสอนเลยเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
36.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองขาดเพื่อนที่ปรึกษาเรื่องการเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
37.	บางครั้งข้าพเจ้านึกถึงการเรียนแล้วรู้สึกท้อแท้.....	.....	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ข

ตาราง 17 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
1	6.79
2	4.21
3	4.03
4	5.01
5	3.31
6	2.64
7	6.84
8	5.20
9	4.73
10	4.98
11	4.30
12	4.05
13	4.30
14	2.26
15	3.79
16	4.83
17	3.35
18	4.54
19	4.44
20	3.53
21	5.64

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8716

ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
1	4.25
2	4.23
3	5.79
4	7.47
5	6.56
6	6.83
7	8.08
8	4.22
9	5.67
10	6.37
11	3.71
12	5.86

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.871

ตาราง 19 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคาดหวังของบิดามารดา

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
	t
1	2.39
2	3.73
3	2.53
4	3.85
5	4.43
6	3.29
7	5.09
8	5.49
9	3.22
10	5.46
11	3.87
12	3.13
13	3.41
14	3.70

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.817

ตาราง 20 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
1	2.58
2	2.50
3	3.48
4	3.30
5	4.59
6	2.62
7	3.60
8	4.38
9	5.07
10	5.37
11	4.68
12	4.44
13	3.98
14	2.77
15	4.38
16	3.21
17	2.93
18	2.42
19	3.57
20	2.62
21	3.61
22	2.42
23	3.67
24	4.39
25	5.63

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก t
26	3.56
27	3.03
28	4.22
29	4.22
30	4.53
31	4.35
32	4.93
33	2.09
34	3.14
35	2.51
36	3.92
37	4.53

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.879

ตาราง 21 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
1	4.32
2	5.34
3	6.30
4	3.33
5	4.88
6	3.01
7	3.02
8	3.33
9	3.78
10	4.29
11	5.48
12	5.93
13	5.29
14	5.16
15	3.46
16	3.78
17	3.80
18	3.17
19	4.65
20	5.21
21	7.08
22	5.35
23	7.84
24	5.49
25	4.42

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
	t
26	4.42
27	3.03
28	5.86
29	4.22
30	5.81
31	6.20
32	5.82
33	7.46
34	5.28
35	4.49
36	6.16
37	3.39
38	5.57

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.913

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางพยอม **ชื่อสกุล** ธัญรส

เกิดวันที่ 23 เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2509

ที่อยู่ปัจจุบัน 18/1 หมู่ 7 ตำบลปลายนา อำเภอศรีประจันต์
จังหวัดสุพรรณบุรี 72140 โทร. 035 - 420141

ที่ทำงาน โรงเรียนไทรโยคมณีกาญจน์วิทยา
ตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี 71150
โทร. 034 - 591016

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา
พ.ศ. 2528	ปวช. (คหกรรมศาสตร์) วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2530	ปวส. (คหกรรมศาสตร์) วิทยาเขตพระนครใต้
พ.ศ. 2532	คศ.บ (คหกรรมศาสตร์ศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2540	กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร